

Betænkning afgivet af Europaudvalget den 24. december 2008

1. udkast

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om Danmarks tiltrædelse af De Europæiske Fællesskaber og Den Europæiske Union

(Danmarks ratifikation af Lissabontraktaten)

[af udenrigsministeren (Per Stig Møller)]

1. Ændringsforslag

Udenrigsministeren har stillet 1 ændringsforslag til lovforslaget, og Dansk Folkeparti har stillet 1 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 9. januar 2008 og var til 1. behandling den 24. januar 2008. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Europaudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 5 møder.

Høring

Lovforslaget har ikke været sendt i høring.

Deputationer

Endvidere har følgende mundtligt over for udvalget redegjort for deres holdning til lovforslaget:

Attac-Danmark

Borgerinitiativet Ja til Europa – Nej til EU-forfatning

Fagbevægelsen mod Unionen

Folkebevægelsen mod EU

JuniBevægelsen

Nationernes Europa – EF-tilhængere imod mere union

Nødvendigt Forum

Radikalt EU-kritisk netværk

Udfordring Europa

Spørgsmål

Udvalget har stillet 436 spørgsmål til udenrigsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* af udvalgets medlemmer (udvalget med undtagelse af <>) indstiller lovforslaget til vedtagelse med det af udenrigsministeren stillede ændringsforslag.

Venstres, Socialdemokratiets, Socialistisk Folkepartis, Det Konservative Folkepartis og Det Radikale Venstres medlemmer af udvalget støtter forslaget og henviser til den mellem disse partier og Ny Alliance indgåede politiske aftale om dansk europapolitik i en globaliseret verden af 21. februar 2008:

Indledning

Med udvidelsen af EU med 12 nye lande står vi med et nyt og samlet EU. Den kolde krigs delte Europa er afløst af et demokratisk fællesskab mellem Europas stater og folk. Udvidelsen markerer opfyldelsen af hovedmålet for dansk europapolitik siden murens fald. Et demokratisk, samarbejdende og stærkt EU er i Danmarks interesse.

Det udvidede EU skal være åbent, effektivt og beslutningsdygtigt. Det er en forudsætning for, at vi fuldt ud kan udnytte de fordele, EU giver os. Derfor er det nødvendigt og rigtigt, at den ny traktat moderniserer grundlaget for det udvidede EU. Dermed er EU også rustet til den næste store udfordring – den globale udfordring.

EU er rammen om det fremtidige samarbejde i Europa. Et samarbejde, hvor resultaterne ikke kun skabes i brydningen mellem nationale interesser, men også i brydningen mellem politiske holdninger på tværs af grænserne. EU er ikke et ideologisk projekt, men en fællesramme for en politisk indsats.

Danmarks holdning i EU fastlægges gennem en politisk proces herhjemme. Partierne bag aftalen indtager forskellige holdninger i dette arbejde, og forskellige holdninger når de arbejder i Europa-Parlamentet. Denne aftale ændrer ikke ved dette men opstiller nogle overordnede mål om, hvordan de nye rammer for EU-samarbejdet skal udnyttes.

Lissabontraktaten

Lissabontraktaten fuldender det arbejde, der blev indledt med Amsterdam- og Nice-traktaterne. Resultatet er blevet en god traktat, som afklarer EU's mål og opbygning og beføjelser. Lissabontraktaten er en traditionel ændringstraktat, der ændrer og tilføjer bestemmelser i de grundlæggende EU-traktater, der fortsat består.

Lissabontraktaten skal godkendes i alle medlemsstater i overensstemmelse med hver medlemsstats egen forfatning, for Danmarks vedkommende grundloven.

Vi er enige om, at Lissabontraktaten rummer en række væsentlige fremskridt for Danmark og for Europa:

- Det fastslås, at lovgivning i EU skal foregå i fuld åbenhed. Både i Europa-Parlamentet og i Ministerrådet. Den demokratiske proces i EU fremmes også ved den rolle og de muligheder, som de nationale parlamenter tildeles (særligt ved de såkaldte gule og orange kort) ved at Europa-Parlamentet får større medindflydelse, og ved indførelsen af borgerinitiativet, hvorefter en million EU-borgere kan opfordre Kommissionen til at fremsætte et EU-forslag på et konkret område.
- Traktaten sikrer, at det udvidede EU kan fungere mere effektivt. Beslutningsprocedurerne forenkles og effektiviseres, så EU bedre kan levere de nødvendige resultater også med 27 eller flere medlemslande.
- EU bliver bedre rustet til at håndtere globaliseringen. EU's evne til at fremføre vores fælles synspunkter internationalt styrkes. Samtidig styrkes EU's evne til at påtage sig krisestyringsop-

gaver på grundlag af frivillige bidrag fra medlemslandene. EU får status af juridisk person, således at EU kan optræde samlet i forhold til omverdenen, herunder når EU indgår internationale aftaler. Globalisering kræver et system af globale aftaler til beskyttelse af de fattige landes udviklingsmuligheder og af klima, miljø, sundhed, forbruger og arbejdstagerrettigheder. Derfor er det positivt, at EU's muligheder for at være en drivende kraft i globale forhandlinger forbedres. Tilsvarende kan EU i større udstrækning påtage sig en ledende rolle, når det gælder global indsats mod terror, grænseoverskridende forbrydelser og epidemier.

- Det slås fast, at EU er et samarbejde mellem selvstændige stater. Samtidig gøres det klart, at ethvert medlemsland frit kan melde sig ud af samarbejdet.
- Arbejdsdelingen mellem EU og medlemslandene tydeliggøres og præciseres.
- EU's mål og værdier klargøres og gives en langt mere fremtrædende plads i nye samlende bestemmelser i traktatgrundlaget. Det understreges, at EU bygger på demokrati, frihed, retsstaten og ligestilling og på respekt for menneskerettighederne, herunder mindretalsrettigheder, og den menneskelige værdighed. EU arbejder bl.a. for sociale fremskridt, et højt niveau for miljøbeskyttelse og forbrugerbeskyttelse og for et indre marked baseret bl.a. på en social markedsøkonomi med høj konkurrenceevne.

En ny og aktiv dansk europapolitik

Lissabontraktaten er et redskab. De konkrete resultater til gavn for Europas befolkninger og stater skabes i den politiske og demokratiske proces, som foregår i medlemslandene og i EU's institutioner inden for de rammer, som fastlægges af traktaten.

Traktaten er et godt grundlag for Danmarks aktive og ligeværdige deltagelse i det europæiske samarbejde. Traktaten giver Danmark gode muligheder for at fortsætte arbejdet for de overordnede europapolitiske mål, som partierne bag denne aftale deler.

- Vi konstaterer, at globaliseringen fundamentalt ændrer vilkårene for den internationale markedsøkonomi og dets aktører. Varer, teknologi og arbejdspladser flytter hurtigere over grænserne end nogensinde tidligere. Det stiller krav til Europas konkurrenceevne, som vi vil arbejde for at styrke. EU skal fortsat være med til at fremme vækst, lige muligheder, en veluddannet arbejdsstyrke og skabe flere arbejdspladser. Vi ønsker derfor en øget satsning på forskning, udvikling, innovation og uddannelse, der fremmer områder som grøn teknologi. EU's indre marked vil udgøre det centrale afsæt for EU's fortsatte integration i og påvirkning af en åben og global markedsøkonomi. Det indre marked er til gavn for forbrugerne, og derfor vil vi arbejde for, at udformningen af de fælles regler sikrer et reelt indre marked med lige konkurrencevilkår og uden kunstige prisskel ved grænserne, og hvor miljø, sundhed og forbrugerbeskyttelse op-prioriteres.
- Vi skal bruge EU til at fremme en økonomisk og socialt bæredygtig udvikling. EU skal anvendes til at sikre rammerne for de europæiske velfærdssamfund. EU skal herigennem styrke mulighederne for, at vi kan bevare den danske velfærdsmodel. Indretningen af velfærdssamfundet vil fortsat være en national opgave. Partierne lægger vægt på at fastholde grundlaget for finansieringen af velfærdssamfundet, herunder ved at bekæmpe skatteunddragelse.
- Med globaliseringen stilles krav til et effektivt internationalt aftalesystem på handelsområdet. Vi vil arbejde for, at Folketinget inddrages tidligt i forhold til påbegyndelse af forhandlinger om nye handelsaftaler.
- Globale klimaforandringer er i gang, og der er behov for en global indsats for at imødegå denne udvikling. Derfor er det positivt, at Lissabontraktaten understreger, at bekæmpelse af klimaforandringer, som en del af miljøpolitikken, skal indgå som et hensyn i alle Unionens politikker. Danmark vil føre en ambitiøs klima- og energipolitik. EU har sat sig ambitiøse politiske mål indenfor klima og energiområdet. Vi finder det vigtigt, at EU fastholder 2-gradersmålsætningen

og beslutningen om, at EU-landene vil reducere deres CO₂-udledninger med 20 pct. i 2020 – eller med 30 pct. som led i en global aftale. Vi vil arbejde aktivt for, at disse mål bliver omsat til forpligtende aftaler vedrørende klima, energieffektivisering og udbredelse af vedvarende energi. Ikke mindst vil vi arbejde målrettet for, at EU går i spidsen for arbejdet med at opnå enighed om en ambitiøs, bindende og global aftale om reduktion af drivhusgasser i god tid før Kyoto-aftalens første fase udløber i 2012 og helst på FN-topmødet i København i 2009. Vi vil arbejde for, at der udvikles en bæredygtigt europæisk energipolitik, som udover at bidrage til klimamålsætningerne gør op med afhængigheden af olie og gas fra ustabile og udemokratiske regimer. Vi skal også bruge EU til at fremme en miljømæssig bæredygtig udvikling gennem et målrettet arbejde for at løfte beskyttelsesniveauet i hele EU og for løbende at forbedre miljøkvaliteten.

- I kølvandet på globaliseringen har vi været vidne til en vækst i den grænseoverskridende organiserede kriminalitet ikke mindst kvindehandel, narkotika, svindel og den internationale terrorisme. Der er behov for et effektivt europæisk modsvar. Vi vil arbejde for en styrket indsats i EU mod grænseoverskridende kriminalitet og terror – i respekt for den enkeltes retssikkerhed – til gavn for det enkelte menneskes sikkerhed og tryghed.
- Vi ser også gerne, at EU spiller en større rolle i indsatsen for at løse flygtningeproblemer og bekæmpelse af ulovlig indvandring.
- På det indre finansmarked er det af hensyn til lige konkurrencevilkår nødvendigt, at der stilles EU-krav om åbenhed til kapital- og hedgefonde, som svarer til de krav, der gælder for andre selskabsformer og investeringsforeninger.
- Vi noterer os med tilfredshed, at Lissabontraktaten udstyrer EU med en række nye instrumenter, der fremmer sammenhængen og effektiviteten i EU's optræden udadtil. Det gælder f.eks. styrkelsen af EU's udenrigsrepræsentant, der bistås af en fælles udenrigstjeneste. Vi vil arbejde for, at EU udnytter disse instrumenter og påtager sig et større globalt ansvar og en mere aktiv profil i internationale anliggender. Vi vil arbejde aktivt for en flerstrengt indsats, hvor vi anvender EU i arbejdet for fred, nedrustning og stabilitet, i styrkelse af demokrati, menneskerettigheder og den internationale retsorden, i forebyggelsen og bekæmpelsen af terror, i bestræbelserne på at skabe udvikling og bekæmpe nød og fattigdom i verden. EU skal også styrke den civile krisestyringskapacitet. Vi ønsker, at Danmark skal spille en konstruktiv og aktiv rolle i denne udvikling.
- Vi skal målrettet understøtte EU's nabolandes ønske om et tættere samarbejde, herunder inddragelse i EU's programmer og adgang til EU's markeder i takt med fremskridt i landenes reformbestrebelse. Udvidelsesprocessen forsætter inden for de aftalte rammer, og der er i den forbindelse et klart medlemsperspektiv for Vestbalkan. Samtidig noterer vi os med tilfredshed, at EU's sikkerheds- og forsvarsdimension udvikles i overensstemmelse med principperne i FN-pagten og på grundlag af traktatens præciseringer.
- Traktaten sætter rammerne for civile og militære operationer uden for EU's områder. Dvs. aktioner på nedrustningsområdet, humanitære opgaver og redningsopgaver, rådgivnings- og bistandsopgaver på det militære område, konfliktforebyggelse og fredsbevarende opgaver og kampstyrkernes opgaver i forbindelse med krisestyring, herunder fredsskabelse og stabiliseringsoperationer. Traktaten fastslår, at NATO for Danmark og de andre stater, der er medlem af NATO, forsat er grundlaget for det kollektive forsvar. Traktaten indebærer ikke skabelse af en europæisk hær og ændrer ikke ved regeringens og Folketingets eneret til at udsende danske tropper som fastsat i grundloven. Traktatens forpligtelse til forbedring af militære kapaciteter medfører ikke, at dette skal ske ved en forøgelse af militærudgifterne. Målet kan nås på anden vis. Det vil forsat være medlemslandene, der selv fastlægger deres nationale forsvarsbudgetter. I den forbindelse erindres om, at det danske forsvarsforbehold bevares i den nye traktat.

- Vi vil aktivt følge EU-domstolens arbejde og udnytte mulighederne for at gøre danske synspunkter gældende i principielle sager for dermed at præge retsudviklingen i EU. Det gælder endvidere i sager af særlig relevans for Danmark. Folketinget bør løbende orienteres om Domstolens virksomhed, bl.a. for at sikre Folketingets mulighed for at drøfte håndteringen af nye principielle sager og domme med relevante ministre i Folketingets Europaudvalg.
- Vi lægger vægt på, at EU's Charter om Grundlæggende Rettigheder gøres retligt bindende med Lissabontraktaten. Det er med til at tydeliggøre, at EU's institutioner er forpligtede til at efterleve og sikre borgernes rettigheder og kun kan handle i respekt for menneskerettighederne, uden at det på nogen måde udvider EU's, herunder EU-Domstolens, kompetence.
- Med Lissabontraktaten er der skabt rammerne for et mere åbent, demokratisk og borgernært EU. Alle EU's institutioner underlægges krav om åbenhed, Europa-Parlamentets beføjelser udvides, de nationale parlamenters kontrol styrkes, og der skabes rum for, at EU's borgere mere direkte kan deltage i det demokratiske liv. Vi vil arbejde for og understøtte initiativer, der fremmer, at disse forbedrede rammer udnyttes til fulde.
- Vi vil fortsat arbejde for at sikre, at EU-politikken integreres systematisk i Folketingets arbejde, så Folketinget får bedre muligheder for tidligt at få indflydelse på EU-politikken

En traktat med tilpasningsmuligheder

Vi finder, at der med traktaten er skabt et grundlag, der i en længere årrække kan danne en effektiv, demokratisk og gennemsigtig ramme for EU's fremtidige udvikling. I de kommende år skal vi fokusere på at styrke samarbejdet om at skabe konkrete resultater, og vi skal sikre, at EU bedst muligt kan håndtere globaliseringens muligheder og udfordringer. Vi er derfor tilfredse med, at Lissabontraktaten på flere punkter rummer nye tilpasningsmuligheder.

Traktatændringer:

Efter Lissabontraktaten er de to grundlæggende traktater hhv. Traktat om den Europæiske Union (EU-traktaten) og Traktat om den Europæiske Unions Funktionsmåde (EUF-traktaten). Lissabontraktaten indfører i EU-traktaten artikel 48, stk. 6 (art. 48, stk. 6)¹ en ny bestemmelse om, at man kan gennemføre ændringer i traktatbestemmelserne om EU's interne politikker uden indkaldelse af en regeringskonference eller et konvent. Ændringerne kan ikke give EU mere kompetence, og en beslutning vil kræve enstemmighed i Det Europæiske Råd og efterfølgende ratifikation efter de forfatningsmæssige bestemmelser i hvert enkelt land. Der er således sikret en dobbelt dansk vetoet på samme måde som med den almindelige traktatændringsprocedure.

Flertalsafgørelser:

I et EU med 27 eller flere medlemslande må udgangspunktet være, at beslutninger træffes med kvalificeret flertal. Men på enkelte områder har det været vigtigt for flere lande at fastholde enstemmighed.

Den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik udgør i den forbindelse et særligt område. EU skal påtage sig et større ansvar internationalt. Vi er derfor tilfredse med, at Lissabontraktaten indebærer, at flere afgørelser træffes med kvalificeret flertal. Hovedreglen er dog fortsat enstemmighed, ligesom de overordnede retningslinjer for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik vedtages med enstemmighed uden mulighed for at overgå til kvalificeret flertal. På områder, hvor der kan træffes afgørelse med kvalificeret flertal, gør traktaten det muligt for et enkelt land af vitale årsager i sidste ende at sikre afstemning med enstemmighed. EU kan ikke pålægge et land en bestemt udenrigspolitik, ligesom ét land ikke bør hindre de øvrige i at føre en bestemt udenrigspolitik.

Vi finder det på sin plads, at traktaten indeholder muligheder for, at medlemsstaterne med enstemmighed senere kan beslutte, at man på visse områder overgår fra enstemmighed til kvalificeret flertal eller fra en særlig lovgivningsprocedure for Rådet til den almindelige lovgivningsprocedure,

hvor Rådet og Europa-Parlamentet er medlovgivere². Vi ser gerne denne mulighed udnyttet til at overgå til flertalsafgørelser på flere områder, f.eks.

- Minimumssatser for miljøafgifter, EUF-traktaten artikel 175, stk. 2 (art. 192)
- Minimumssatser for energiafgifter, EUF-traktaten artikel 176A, stk. 3 (art. 194)
- Bekæmpelse af forskellige former for diskrimination, EUF-traktaten artikel 16E, stk. 1 (art. 19), og
- Beslutninger om EU's flerårige finansielle ramme, EUF-traktaten art. 270a, stk. 2 (art. 312)

Vi er enige om, at loven om Danmarks ratifikation af Lissabontraktaten skal indeholde en bestemmelse om, at Folketinget i alle tilfælde skal give samtykke til at benytte muligheden for at overgå til kvalificeret flertal eller den almindelige lovgivningsprocedure. Vi er også enige om, at vi vil gennemføre tætte konsultationer mellem partierne i hvert enkelt tilfælde.

Muligheden for at overgå til kvalificeret flertal eller til den almindelige lovgivningsprocedure eksisterer også på områder, hvor særlige forhold gør det nødvendigt at overveje en sådan beslutning nøje. Det gælder f.eks. muligheden i EUF-traktaten artikel 105, stk. 6 (art. 127) for senere at overdrage tilsynet med visse finansielle institutioner til Den Europæiske Centralbank, i hvis Styrelsesråd Danmark ikke er repræsenteret, så længe Danmark står uden for euro-samarbejdet. Det gælder også på centrale dele af social- og arbejdsmarkedspolitikken, visse dele af den fælles handelspolitik og på dele af skatteområdet, hvor den danske velfærdsmodel betyder, at Danmark bør udvise særlig opmærksomhed.

Inden for social- og arbejdsmarkedspolitikken er vi således tilfredse med, at EUF-traktaten artikel 137 (art. 153) fastholder enstemmighed ved beslutninger om beskyttelse af arbejdstagere ved:

- Arbejdstagernes sociale sikring og sociale beskyttelse (stk. 1c),
- Ophævelse af en arbejdskontrakt (stk. 1d),
- Repræsentation af og kollektiv forsvar for arbejdstagernes og arbejdsgivernes interesser (stk. 1f), samt for
- Beskæftigelsesvilkår for tredjelandsstatsborgere (stk. 1g).

Vi er enige om, at vi ikke vil støtte overgang til kvalificeret flertal eller almindelig lovgivningsprocedure på disse områder, hvis et af partierne bag denne aftale fortsat modsætter sig det pågældende forslag efter konsultationer mellem partierne. Vi er enige om, at den samme ordning skal gælde regulering af spørgsmål efter EUF-traktaten art. 18, stk. 3, der vedrører social sikring eller social beskyttelse. Såfremt et parti har modsat sig et forslag, er vi enige om, at vi vil konsultere på ny, hvis der sker væsentlige ændringer i forudsætningerne for afvisningen af det pågældende forslag.

Vi er også tilfredse med, at traktatgrundlaget understreger arbejdsmarkedsparternes rolle på EU-plan under hensyntagen til de nationale systemers forskelligartede karakter. Som led heri fastholdes i EUF-traktaten artikel 138 (art. 154) og artikel 139 (art. 155) arbejdsmarkedsparternes adgang til at indgå frivillige overenskomstaftaler på EU-plan om social- og arbejdsmarkedspolitikken samt deres adgang til frit at vælge, om aftalerne skal gennemføres af EU. Vi lægger i den forbindelse vægt på, at det som hidtil overlades til medlemsstaterne selv at vælge form og midler for gennemførelsen, og at det danske aftalesystem på arbejdsmarkedet fastholdes. I den forbindelse lægger partierne stor vægt på at fastholde retten til at foretage kollektive kampskridt, der er en vigtig del af den danske arbejdsmarkedsmodel. Partierne vil derfor vende sig mod EU-tiltag, der er i modstrid med konflikttretten.

Når det gælder tjenesteydelser, er vi tilfredse med, at Lissabontraktaten ikke ændrer på EU's kompetence i forhold til tjenesteydelser inden for det indre marked, ligesom Traktaten fastholder definitionen af, hvad der i henhold til traktaterne forstås ved en tjenesteydelse, jf. bestemmelserne i EUF-traktatens kapitel om tjenesteydelser. Vi er ligeledes tilfredse med, at Lissabontraktaten uænd-

ret fastholder, at medlemsstaterne selv bestemmer deres ejendomsretlige ordninger, jf. EUF-traktaten artikel 295 (art. 345).

Når det gælder handel med tjenesteydelser understreger EUF-traktaten artikel 188C (art. 207) om den fælles handelspolitik, at EU ikke via handelspolitikken må ændre på kompetencefordelingen mellem EU og medlemslandene. Det gælder også forhandling og indgåelse af handelsaftaler om tjenesteydelser på det kulturelle og audiovisuelle område, samt social-, uddannelses- og sundhedsområdet. Vi er tilfredse med, at EU's eksterne kompetence vedrørende tjenesteydelser i medfør af EUF-traktaten artikel 188C (art. 207) ikke kan række ud over EU's interne kompetence vedrørende tjenesteydelser på bl.a. det kulturelle og audiovisuelle område, samt det sociale, uddannelses- og sundhedsmæssige område.

Vi er i den forbindelse enige om, at vi om nødvendigt vil udnytte muligheden i EUF-traktaten artikel 188N, stk. 11 (art. 218, stk. 11) for at indhente en udtalelse fra EU-domstolen, hvis vi mener, at en handelsaftale vil indebære harmonisering på et område, hvor traktaten udelukker harmonisering. Hvis Domstolen deler denne opfattelse, vil aftalen ikke kunne træde i kraft, medmindre den ændres.

Som noget nyt i medfør af Lissabontraktaten, skal Kommissionen i hvert enkelt tilfælde nøje overveje, om den nationale tilrettelæggelse og levering af sociale, sundhedsmæssige og uddannelsesmæssige tjenesteydelser kan forstyrres alvorligt, og om medlemsstaternes ansvar for levering heraf bringes i fare. Tilsvarende skal Kommissionen ligeledes som noget nyt i forbindelse med handelsaftaler om tjenesteydelser på det kulturelle og audiovisuelle område nøje overveje, om den kulturelle og sproglige mangfoldighed i EU bringes i fare. Vi er enige om, at vi vil afvise eventuelle forslag om overgang til flertalsafgørelser på disse områder, såfremt blot et af partierne bag denne aftale modsætter sig det pågældende forslag efter konsultation mellem partierne.

Vi mener, at en styrkelse af EU-samarbejdet på visse skatteområder er i Danmarks interesse. Det gælder bl.a.:

- Fastsættelse og harmonisering af minimumssatser for indirekte afgifter, jf. EUF-traktaten artikel 93 (art. 113), og
- Samarbejde om skatte- og afgiftsunddragelse og -undgåelse samt administrativt samarbejde, jf. EUF-traktaten artikel III-171 og III-173 93 og 95 (art. 113 og 115)

På disse områder er vi derfor indstillet på at støtte eventuelle forslag om overgang til flertalsafgørelser eller almindelig lovgivningsprocedure.

På visse andre skatteområder vil vi imidlertid afvise eventuelle forslag om overgang til flertalsafgørelser eller almindelig lovgivningsprocedure inden for EUF-traktaten artikel 93 (art. 113) og EUF-traktaten artikel 95 (art. 115), såfremt blot ét af partierne bag denne aftale modsætter sig det pågældende forslag efter konsultationer mellem partierne. Det gælder forslag om overgang til flertalsafgørelser eller almindelig lovgivningsprocedure, der kan vedrøre:

- Direkte personskatter, EUF-traktaten artikel 95 art. 115, samt
- Harmonisering af indirekte afgifter, bortset fra minimumsharmonisering, EUF-traktaten artikel 93 (art. 113).

Det samme gælder for forslag om overgang til flertalsafgørelser eller almindelig lovgivningsprocedure, som angår tilnærmelse af lovgivning, der direkte indvirker på det fælles markeds oprettelse eller funktion i medfør af EUF-traktaten artikel 95 (art. 115). Undtaget er dog overgang til flertalsafgørelser eller almindelig lovgivningsprocedure vedrørende opdatering af Partnerskabs- og Samarbejdsaftaler med tredjelande samt skattespørgsmål, der ikke vedrører direkte personskatter.

Såfremt et parti har modsat sig et forslag, er vi enige om, at vi vil konsultere på ny, hvis der sker væsentlige ændringer i forudsætningerne for afvisningen af det pågældende forslag.

Vandrende arbejdstagere:

Vi er enige om, at der i det indre marked er behov for at kunne koordinere de sociale og sikringsordninger for vandrende arbejdstagere. Samtidig er vi af den faste overbevisning, at indretningen og finansieringen af de enkelte medlemslandes velfærdssystemer først og fremmest er en national opgave.

Bestemmelsen i EUF-traktaten artikel 42 (art. 48) om social sikring gør det muligt med kvalificeret flertal at vedtage ordninger om beregning om udbetaling af ydelser til vandrende arbejdstagere i EU. Bestemmelsen indeholder samtidig en effektiv nødbremse, der gør det muligt at henvise et forslag, der berører vigtige aspekter af det sociale sikringssystem eller dets finansielle balance, til behandling i Det Europæiske Råd, som træffer afgørelse ved konsensus. Inden fastlæggelse af Danmarks holdning til et forslag på dette område vil regeringen naturligvis som hidtil skulle vurdere konsekvenserne af forslaget og indhente forhandlingsoplæg i Folketingets Europaudvalg. Vi er enige om, at vi vil gennemføre tætte konsultationer mellem partierne bag aftalen om ethvert forslag med hjemmel i EUF-traktaten artikel 42 (art. 48) med henblik på at sikre, at forslaget ikke berører vigtige aspekter af Danmarks sociale sikringssystem eller dets finansielle balance.

Hvis et forslag efter en sagkyndig vurdering, om nødvendigt med inddragelse af ekstern ekspertise, vurderes at berøre vigtige aspekter af Danmarks sociale sikringssystem eller dets finansielle balance, er vi enige om at insistere på, at forslaget behandles i Det Europæiske Råd, og at Danmark modsætter sig en vedtagelse af forslaget. Såfremt der skønnes behov for inddragelse af ekstern ekspertise til brug for den sagkyndige vurdering, udpeges de relevante sagkyndige efter enighed mellem partierne. I tilfælde, hvor den sagkyndige vurdering rejser begrundet tvivl om, hvorvidt et forslag risikerer at berøre vigtige aspekter af det sociale sikringssystem eller dets finansielle balance, kan ethvert parti i kredsen kræve nødbremsen anvendt. Hvis der sker ændringer i væsentlige forudsætninger for vurderingerne, herunder hvis Kommissionen ændrer sit forslag, er vi enige om på ny at tage stilling til spørgsmålet. Ethvert aftaleparti kan kræve fornyet vurdering, hvis det anser de politiske forudsætninger for væsentligt ændret.

Danmarks særlige stilling

De danske forbehold er fastlagt i Edinburgh-afgørelsen og suppleret af en særlig protokol til Amsterdam-traktaten. De danske særordninger kan ikke ændres uden dansk samtykke og bevares derfor, så længe Danmark ønsker det. Danmark tilkendegav i Edinburgh, at vi ikke vil forhindre de andre lande i at udvikle samarbejdet på de områder, hvor vi har forbehold.

Forbeholdene er fastholdt med den nye traktat. Samtidig er der med Lissabontraktaten skabt mulighed for, at Danmarks forbehold vedrørende EU-samarbejdet om retlige og indre anliggender kan ændres, såfremt det godkendes ved en folkeafstemning. Det betyder i givet fald, at Danmark fra sag til sag tager stilling til deltagelse i samarbejdet på dette område.

Det er helt afgørende, at dansk EU-politik også på disse områder hviler på det nødvendige folkelige fundament. En ændring af Danmarks særlige stilling kan kun ske ved senere, særskilt folkeafstemning.

Aftalens Status

Aftalen er udtryk for en grundlæggende politisk forståelse mellem de deltagende partier på de områder, aftalen dækker. Aftalen indgår i Europaudvalgets betænkning over lovforslaget om ratifikation af Lissabontraktaten.

Aftalen gælder, så længe som den traktat, der blev undertegnet i Lissabon den 13. december 2007. En ændring af aftalen forudsætter enighed mellem aftalepartierne.

Venstres, Socialdemokratiets, Det Konservative Folkeparti og Det Radikale Venstres medlemmer af udvalget henviser til de synspunkter om en eventuel folkeafstemning om Lissabontraktaten, der blev fremført af udenrigsministeren og de nævnte partiers ordførere i forbindelse med forespørgselsdebat F 1 den 11. december 2007.

Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget har følgende bemærkninger til lovforslaget:

Lissabontraktaten er af dens tilhængere blevet udlagt som den helt store demokratiske reform af EU-samarbejdet. Dansk Folkeparti kan ikke genkende denne udlægning. Tværtimod fører traktaten, hvis hovedindhold er sammenfaldende med den hedengangne EU-forfatning, til øget EU-regulering over Danmark, dårligere muligheder for dansk indflydelse og et charter, som gør alle anliggender til mulig genstand for Domstolens vurdering.

Endvidere skal Dansk Folkeparti beklage, at et flertal af Folketingets partier har afvist at holde folkeafstemning om den nye traktat. Det strider grundlæggende mod den demokratiske tradition, Danmark længe har haft, ved ratifikation af EU-traktater.

Den konkrete kritik

I forhold til nærhedsprincippet, som er blevet forfremmet i den nye traktat, er det rigtigt, at de nationale parlamenter med traktaten får mulighed for øget kontrol hermed. Det er der bare ikke så meget nyt i. Alle institutioner har siden nærhedsprincippets indførelse kunnet påberåbe sig, at dette ikke blev overholdt. Det afgørende problem med nærhedsprincippet har imidlertid altid været, at der ikke er nogen konsekvens forbundet med dets overtrædelse. Og det problem løser Lissabontraktaten ikke. Hvis en tredjedel af de nationale parlamenter klager over brud på nærhedsprincippet, har Kommissionen alene pligt til at genoverveje sit forslag. Kun hvis Rådet og Europa-Parlamentet støtter klagen, er Kommissionen forpligtet til at tage forslaget af bordet. Det ironiske er, at det allerede i dag er Rådet og Europa-Parlamentet, der har lovgivningskompetencen – og derfor allerede i dag har beføjelsen til at skrotte et forslag fra Kommissionen. Reformtraktaten er derfor gammel vin på nye flasker. Godt nok har det aldrig før direkte stået i traktaten, at de nationale parlamenter skal føre denne kontrol, og for så vidt må det betragtes som et udtryk for øget fokus på nærhedsprincippet – men at det også fører til mere nærhed, er højst tvivlsomt.

Dansk Folkeparti vender sig endvidere imod argumentet om, at den forøgede magt til Europa-Parlamentet skulle føre til mere demokrati. Det er Ministerrådet, bestående af de enkelte medlemsstaters regeringer, der på demokratisk vis er blevet valgt i deres respektive parlamenter. Valgene til de nationale parlamenter er langt mere demokratiske end valget til Europa-Parlamentet. For det første er valgdeltagelsen markant højere til de nationale parlamenter end ved europaparlamentsvalget. Og for det andet er spærregrænsen for Europa-Parlamentet uacceptabelt høj. Da Danmark i 2004 havde 14 mandater, krævede et mandat 7 pct. af stemmerne. Ved det kommende valg, hvor Danmark får reduceret sit antal medlemmer, kræves der næsten 8 pct. af stemmerne. Jeg tror ikke, der findes noget nationalt parlament i EU, hvor spærregrænsen er så høj – i Danmark er den som bekendt på 2 pct.

Tesen om, at Europa-Parlamentet skulle være garantien for demokrati, holder derfor ikke. Det ægte og velfungerende demokrati ligger i medlemslandene. I Ministerrådet repræsenterer regeringerne deres befolkninger – og her hviler demokratiet. Det er derfor ikke en styrkelse af demokratiet, at Europa-Parlamentet med den nye traktat får øget indflydelse. Det er tværtimod en svækkelse, fordi det sker på bekostning af de nationale regeringer.

Den nye placering af retspolitikken som et overstatsligt anliggende betyder endvidere, at initiativretten overføres til Kommissionen. Med Nicetraktaten havde medlemslandene initiativretten inden for retspolitikken. I takt med at Europa-Parlamentet også skal have sin indflydelse bredt ud over

dette område, overtager den initiativretten. Det kræver vist et temmelig alternativt forhold til demokrati for at kunne betragtes som et fremskridt.

Tilsvarende vender Dansk Folkeparti sig imod, at Rådet ikke længere har roterende formandskab, men i stedet får en fast formand for 2½ år. Det halvårslige formandskab har været med til at skabe folkelig forankring og interesse blandt befolkningerne, der i en kort periode kunne fornemme at have indflydelse på EU. Dette vil forsvinde, når det nye formandsprincip træder i kraft. Tilsvarende vender Dansk Folkeparti sig imod, at antallet af kommissærer skæres ned og roterer, hvilket vil sige, at Danmark i perioder på 5 år ikke vil have en kommissær. Kommissionen har fortsat monopol på at fremsætte forslag. Det vil uvægerligt føre til, at Danmark vil have dårligere mulighed for at influere arbejdsgangen i EU.

Charteret og domstolens aktivisme

Med Lissabontraktaten gøres Den Europæiske Unions Charter om Grundlæggende Rettigheder juridisk bindende. Dette betragter Dansk Folkeparti som ét af de største og mest alvorlige problemer ved den nye traktat. Når Lissabontraktaten træder i kraft, vil det ske med en henvisning til Charteret om Grundlæggende Rettigheder (artikel 6, stk. 1), som får samme juridiske status som traktaterne. Det lyder jo besnærende, at EU's borgere får flere rettigheder. Og tilhængerne af Lissabontraktaten har da også ivrigt henvist til, at charteret i sin artikel 51, stk. 2 skriver, at det ikke har til hensigt at udvide EU's beslutningskompetence. Der er dog grund til at være mere på vagt over for charteret end blandt andre Justitsministeriets dygtige jurister i deres § 20-redegørelse giver os anledning til. For selvom Lissabontraktaten foreskriver, at charteret ikke udvider EU's beslutningskompetence, er det allerede i dag en kendsgerning, at Kommissionen i række af direktiver og forordninger (se eksempelvis Kommissionens begrundelse til forslag om forbedring af effektiviteten af klageprocedurerne i forbindelse med indgåelse af offentlige kontrakter (SEK (2006) 557)) henviser til netop charteret som begrundelse og hjemmel. Derfor er retspraksis allerede længere fremme end ordene i traktaten, og skulle striden mellem de to hensyn en dag blusse op og finde vej til prøvelse ved Domstolen, er der næppe tvivl om, at Domstolens teleologiske fortolkningsstil vil føre til det resultat, at charteret kan anvendes aktivt.

Parallellen til Maastrichttraktatens introduktion af EU-statsborgerskabet (artikel 17 og 18) og loyaltetspligt (artikel 10) er helt oplagt. Også her blev det fra medlemslandenes side understreget, at EU-statsborgerskabet ikke skulle føre til øget EU-regulering, ja man gik endda så vidt, at man efter det danske forbehold indskrev i Amsterdamtraktaten, at unionsborgerskabet kun supplerer og ikke erstatter de nationale statsborgerskaber (artikel 17, 2. pkt.). Alligevel har EF-Domstolen i et utal af afgørelser lagt vægt på unionsborgerskabet som begrundelse til fortsat mere social og økonomisk integration mellem medlemslandene.

At EF-Domstolen med sin ekspansive fortolkningsstil opfører sig mere politisk end juridisk, er ikke nyt. Siden 60'erne har EF-Domstolen truffet afgørelser, der fortsat har udvidet EU's kompetenceområde. Blandt de mange afgørelser kan nævnes et par til illustration. EF-Domstolen har slået fast, at sociale rettigheder kan opnås uden videre tilknytning til medlemslandene, hvilket blev slået fast i C224/98 D'Hoop, hvor det udtales, at netop EU-borgerskabet tilsigter at udgøre borgernes grundlæggende – af EU-retten afledte – personlige adkomst til inden for traktatens anvendelsesområde, men uanset deres nationalitet, at nyde samme rettigheder som alle andre personer i samme situation. Det centrale er »uanset deres nationalitet«, hvilket i dommene C209/03 Dany Bidar og C184/99 Grzelczyk blev konkretiseret ved at tillægge studerende en sociale rettigheder i lande, hvor de ikke oppebar statsborgerskab.

Som bekendt er EU's lovgivning ofte komplicerede politiske kompromisser med mange ømme punkter. Der bliver ofte filet og klippet i teksten, før et flertal af landene kan stemme for, fordi den

politiske, kulturelle, økonomiske virkelighed i EU's 27 medlemslande er så markant forskellig. Følgelig er vanskelighederne ved at lave fælles lovgivning stadig større og kræver stadig mere delikate formuleringer. Denne politiske realitet burde føre til en tilbageholdende fortolkningsstil hos EF-Domstolen, hvor man i respekt for landenes forskelligheder og de mange svære kompromisser accepterede og anerkendte de delikate politiske hensyn, som ofte ligger bag de kompromisprægede formuleringer i EU's direktiver og forordninger. Men i stedet for en tilbageholdende fortolkningsstil har EF-Domstolen valgt en konfronterende, ekspansiv form, der tromler retsafgørelser igennem som en elefant i en porcelænsbutik, og med sådanne markante afgørelser omgøres de politiske kompromisser, som medlemslandene har måttet indgå for at nå et resultat.

EF-Domstolens aktivisme er i virkeligheden højt spil. For den forventelige konsekvens ved en sådan stil burde naturligvis være, at medlemslandene så blev mere tilbageholdende over for at lave løse formuleringer, der åbner for vid domstolsfortolkning. Det interessante er blot, at medlemslandene kun i sjældne tilfælde har kritiseret Domstolens aktivisme. Den tidligere østrigske Kansler Schüssel og få andre har gjort det. Ellers synes der at være en stiltiende accept blandt EU's ledere om, at man under påberåbelse af ret og orden med blå øjne accepterer at lade de politiske kompromisser tromle ned af den hellige integrationshensigt, som EF-Domstolen synes at varetage. Det er næppe en tilfældighed, at Domstolen i mange af sine tidligere afgørelser som begrundelse for den udvidende fortolkningsstil henviser til hensigtserklæringen om »en stadig snævrere union.«

En anden og mere fordækt side af sagen er naturligvis også, at en stor del af EU's statsledere har langt mere vidtgående visioner for EU end de af frygt for befolkningernes reaktion tør ytre højt. Derfor giver det god taktisk mening efter forhandlingerne om et konkret direktiv at kunne prise de nationale fingeraftryk over for befolkningen, vel vidende at EF-Domstolen alligevel ved en senere lejlighed får sløjftet de dele af direktiverne, som holdt igen på integrationen og holdt befolkningen i ro. Eksemplerne er næsten utallige. Men særligt ved spørgsmålet om opholdstilladelse har EF-Domstolen spillet en afgørende rolle. I C456/02 Trojani fik en EU-borger alene i kraft af unionsborgerskabet opholdsret i alle medlemslande – uanset om vedkommende kunne anses som arbejdstager eller ej, hvilket er en klart mere vidtgående fortolkning af arbejdstageres fri bevægelighed, end det nogensinde har været tilsigtet politisk. Og tilsvarende udgør C200/02 Cathrine Zhu en landvinning for europæisk integration, idet domstolen her indrømmede kinesiske forældre opholdstilladelse i EU, fordi deres barn, Cathrine Zhu, blev født i Irland og dermed i kraft af det irske territorialprincip fik irsk statsborgerskab. Der er derfor – særligt når det kommer til spørgsmål om sociale rettigheder og opholdsbetingelser – grund til at have et vågent øje med EF-Domstolen. Det gælder ikke mindst nu, hvor charteret bliver juridisk bindende.

Naturligvis må det i et retssamfund være domstolene, der ud fra en konkret vurdering træffer afgørelse om, hvad der er den retfærdige konklusion på livets mange stridigheder. Om det gælder ægteskabsrettens ofte bitre opgør mellem fraskilte ægtefolk, den mistænkes bedyring om uskyld eller erstatningsrettens vurdering af en handlings culpøse karakter eller adækvate konsekvens, er det altid domstolenes opgave at analysere de fremlagte argumenter og konkludere, hvad det retfærdige svar i den konkrete sag må være. Det er domstolene – fra menneskerettighedsdomstolen til vore nationale domstole – der afgør retfærdigheden. Men med charteret påtager Unionen sig ansvaret. Retfærdigheden bliver frosset fast. Den bliver objektiv. Eller som charteret selv formulerer det i sin præambel: »Den (unionen) sætter mennesket i centrum for sit virke med indførelsen af unionsborgerskabet og skabelsen af et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed.« Unionen påtager sig altså ansvaret for at skabe et område bestående af 27 medlemslande og knap en halv milliard borgere med fuld retfærdighed.

Umiddelbart betragtet, kan mange af charterets bestemmelser lyde besnærende. Men når bekymringen alligevel ikke kan lægges bort, skyldes det særligt to forhold. For det første går charterets

artikler og indhold langt videre end den europæiske menneskerettighedskonvention. Og for det andet er EF-Domstolens aktivisme og vilje til at anvende regler dynamisk og udvidende langt større end Menneskerettighedsdomstolens. Når eksempelvis charterets artikel 9 taler om retten til at indgå ægteskab og stifte familie, er det hævet over enhver tvivl, at Domstolen snart vil se sig beføjet til at afgøre, hvorvidt medlemsstaternes love om ægteskabers indgåelse og deres retsvirkning lever op til de af Domstolen fastsatte betingelser. Og når artikel 10 på linje med grundlovens § 77 sikrer enhver retten til at tænke og tale frit, er det kun de allermest naive, der tror på, at EU-Domstolen vil afholde sig fra at fortolke medlemslandenes bestemmelser om ytringsfrihed som selvstændige krænkelsessager. Noget særligt interessant knytter sig i den forbindelse til artikel 10, stk. 2, der sikrer, at retten til militærnægtelse altid skal anerkendes. Bestemmelsen er interessant, fordi den undsiger påstanden om, at charteret alene gælder EU-lovgivning. EU har nemlig ingen kompetence i forhold til rekruttering af soldater og er dermed ikke kompetent til at udstede retsakter, der angår konsekvenser, forbundet med af samvittighedsgrunde at nægte militærtjeneste. Dermed åbner charteret utvivlsomt for, at det er medlemsstaternes regler, der som en ny sidste instans kan indbringes for EU-Domstolen.

Ny deling af Europa

Nogle blandt Lissabontraktatens tilhængere har anført, at det er gavnligt for frihedsidealene, at EU-Domstolen i stedet for den tamme Menneskerettighedsdomstol i Strasbourg får det sidste ord over vore grundrettigheder. Hermed ses der bort fra, at en overførsel af hele menneskerettighedsjuræen fra Menneskerettighedsdomstolen til EU-Domstolen vil lade de østeuropæiske lande, som ikke er medlem af EU, tilbage i et tomrum, er åbenlyst. Ligeledes er det klart, at en sådan ændring i jurisdiktionen vil føre til en ny deling af det europæiske kontinent. Men hvad måske endnu værre er, så ser disse bort fra, at rettigheder jo netop ikke er objektive, men derimod er knyttet til den konkrete virkelighed, som udgøres af vor nationale, kulturelle og historiske identitet. Retfærdige afgørelser på spørgsmål om ytringsfrihed, ægteskab og familieliv vil være vidt forskellige, afhængig af om afgørelsen træffes over et katolsk, sydeuropæisk lands indbyggere eller over folk fra det protestantiske Norden. Ret til uddannelse (artikel 14) vil afvige fra land til land i forhold til, om studierne er kollektivt finansieret eller underlagt brugerbetaling. Ret til erhvervsfrihed kan diskuteres vidt og bredt mellem de lande, hvor man certificerer og kræver ordnede forhold, og de lande, hvor alle kan udøve erhverv frit. Med andre ord er EU's medlemslande på alle disse forhold markant forskellige – og sådanne forskelle vil en EU-Domstol, hvis domme har præjudikatsværdi i samtlige medlemslande, ikke kunne favne. EU-Domstolen kan i sagens natur ikke tage hensyn til nationale særpræg, for EU-Domstolen skal varetage ret og orden i hele EU. Det var bl.a. derfor, at Domstolen ved udgangen af 2007 underkendte den nordiske aftalemodel. Ikke fordi man fandt den unyttig, men fordi den stred imod princippet om ensartethed og fuld sammenlignelighed medlemslandene imellem.

Den danske model under pres

Omkring jul sidste år faldt der to overraskende domme, som får omfattende konsekvenser for Danmark. Det drejer sig om henholdsvis C-438/05 Viking Line og C-341/05 Laval, der begge angriber den nordiske aftalemodel for arbejdsmarkedet. Siden 1899 har det gældende princip for det danske arbejdsmarked været, at parterne kunne aftale sig til gode resultater, når det gjaldt løn, ferie, pension mv. Denne model har gjort de nordiske arbejdsmarkeder langt mere smidige og velfungerende end eksempelvis de sydeuropæiske lande, som baserer sig på lovgivning. Hvor man i de fleste EU-lande har lovbundne mindstelønninger, har vi i Danmark og resten af Norden aftalte overenskomster. Som led i disse overenskomster har begge parter en række kampskridt, som alle har det fælles formål at fremme en kollektiv overenskomst mellem arbejdsgivere og arbejdstagere.

Dette system stammer tilbage fra septemberforliget i 1899, hvor arbejdsgiverne på den ene side blev indrømmet retten til at lede og fordele arbejdet, mens arbejderne fik ret til at konflikte i nærmere bestemte situationer. Det er disse situationer, EF-Domstolen nu er begyndt at æde sig ind på. Der er ingen tvivl om, at dommene er udtryk for en generel lede i EU ved, at medlemslandene er forskellige. Alle landene har hver i sær forskellige kulturelle, historiske og økonomiske karakteristika, som strider imod EU's ønske om en stadig snævrere union. Og i Norden er det altså en del af vor aftalemodel, at arbejdere må strejke i forbindelse med overenskomstforhandlinger, ligesom man må foretage sympatitilkendegivelser over for andre arbejdere og nedlægge arbejdet i forbindelse med arbejdsgivernes brud på overenskomsten m.v. Det er disse rettigheder, som EF-Domstolen nu indsnævrer.

Med sædvanligt nørklet sprog siger EF-Domstolen nemlig i Viking-dommen på spørgsmålet om de kollektive kampskridts lovlighed, at det »i denne henseende bemærkes for det første vedrørende de kollektive kampskridt, [...] at da de har til formål at beskytte arbejdspladser og arbejdsvilkårene for medlemmerne af denne fagforening, der kan blive berørt af en udflagning af Rosella, kan de for en umiddelbar betragtning med rimelighed anses for at være omfattet af formålet om beskyttelse af arbejdstagere, men denne kvalifikation kan imidlertid ikke opretholdes, hvis det godtgøres, at arbejdspladserne og arbejdsvilkårene ikke bliver bragt i fare eller alvorligt truet.« Med andre ord er de kollektive kampskridt efter EF-Domstolens opfattelse kun forenelige med deres formål, når arbejdspladser eller arbejdsvilkår bringes i fare eller trues alvorligt. Det er så nu op til de nationale domstole at fortolke, hvad der ligger i dette – men der er næppe tvivl om, at det betyder en indskrænkning i mulighederne for at strejke og anvende kollektive kampskridt generelt.

Umiddelbart kan man naturligvis henfalde til at betragte som en rar ting, at mulighederne for at strejke bliver færre. Mange har sikkert med stor irritation set på de strejker i dagplejeinstitutioner og andre steder, som inden for det seneste år har fundet sted. Dertil er der to ting at sige. For det første har en række af disse strejker været ulovlige og stridende imod overenskomstsyste­met. Men for det andet må man forstå, at retten til kollektive kampskridt udgør modvægten til arbejdsgivernes ret til at lede og fordele arbejdet. Hvis arbejdstagernes rettigheder og muligheder for indflydelse på deres dagligdag, deres løn og arbejdsvilkår bliver mindre, er grunden til, at de skulle overholde deres forpligtelser over for arbejdsgiverne, også så meget mindre. Balancen er dermed i fare.

Vender vi os med dommen Laval, er konklusionen også her ganske vidtgående. Præmis 91 slår således fast, at »retten til at iværksætte kollektive kampskridt skal [...] anerkendes som en grundlæggende rettighed, der er en integrerende del af de generelle fællesskabsretlige principper, som Domstolen skal sikre overholdelse af, men det gælder dog ikke desto mindre, at udøvelsen af denne ret kan undergives visse begrænsninger.« Det kan naturligvis lyde godt, at EF-Domstolen slår fast, at man skal anerkende retten til kollektive kampskridt. Problemet er blot, at Domstolen i samme åndedrag tiltager sig retten til at definere de begrænsninger, hvor kollektive kampskridt ikke kan anvendes. At domstolen i øvrigt her også henviser til Charteret om Grundlæggende Rettigheder, er blot endnu et bevis på, at ja-partiernes påstand om, at chartret ikke fører til en udvidelse af EU's kompetencer, er usande.

Kun i en række konkrete situationer kan henholdsvis arbejdsgiver og arbejdstager i dag bruge de kollektive kampskridt. Arbejdsgiveren må ikke efter for­godtbefindende udelukke arbejdere via lockout – og arbejdere må ikke strejke som det passer dem. Der findes således et ganske veludviklet regelsæt fra både arbejdsretten og det faglige voldgiftssystem, som fastlægger, hvornår kampskridt er lovlige eller ej. Men nu bevæger EF-Domstolen sig også ind på dette område. De danske voldgifter og arbejdsretten er ikke længere suveræne, men skal følge EF-Domstolens begrænsninger og afgørelser, der primært varetager det indre markedes funktion. Og dermed er den danske aftalemodel ikke længere uafhængig. Alt skal i EU-konformitetens hellige navn rettes ind efter definitioner og

afgørelser fra EF-Domstolen, der på dette som alle andre områder udgør den endelige og uomtvistelige autoritet.

På den måde ødelægger de to domme den ligevægt, der siden 1899 har kendetegnet det danske og nordiske arbejdsmarked. At EF-Domstolen går storindustriens og føderalisternes veje, er ikke overraskende. Det ligger i sin forlængelse af de seneste politiserende domstolsafgørelser, hvor man har tilsidesat politiske aftaler i EU, der skulle sikre danske forbrugersikkerhed (C-52/00), bopælspligt på landet (C-370/05) eller den ovenfor nævnte miljødom (C-176/03). Det overraskende i denne sag er imidlertid regeringens tøvende holdning. For godt nok valgte regeringen, da sagen kørte ved EF-Domstolen, at intervenere og støtte de parter, der mente, at EU ikke skulle blande sig i den danske aftalemodel.

Men ved samråd i Europaudvalget 7. februar 2008 viste beskæftigelsesministeren en usædvanlig tilbageholdende indstilling til følgerne af de to domme. Man vil tage sig god tid til at analysere og først engang til sommer konkludere, hvad der bør gøres. Det er ganske enkelt en alt for slap indstilling over til det frontalangreb, vi er vidne til. Det kan naturligvis være meget godt at tænke sig grundigt om. Men hvis ikke vi handler hurtigt, vil mange rundt om i EU snart se sit snit til at anlægge lignende sager, som yderligere vil begrænse retten til aftalefrihed.

Denne praksis ikke bare stadfæster, men udvider Lissabontraktaten. På den baggrund indstiller Dansk Folkeparti forslaget til forkastelse.

Enhedslisten indstiller forslaget til forkastelse med nedenstående bemærkninger.

Da flertal af befolkningerne i Frankrig og Holland forkastede EU-forfatningen, der blandt andet havde til formål at inkludere de institutionelle ændringer en form for folkelighed og demokratisk legitimitet, førte det til, at regeringslederne efterfølgende åbenlystforkastede ideen om, at EU's udvikling skulle bestemmes af befolkningernes aktive deltagelse.

På trods af en tænkepause, der skulle foregive at lytte og inddrage borgerne, kunne EU's stats og regeringschefer på topmødet i juni 2007 fremlægge en traktat, der i grove træk var en tro kopi af den forkastede EU-forfatning.

Hverken socialdemokraterne eller regeringspartierne har frem til slutningen af november 2007 villet udtale sig om hvorvidt befolkningen var garanteret at blive inddraget i et så væsentligt spørgsmål som rækkevidden af magtbeføjelser mellem folketinget og EU's institutioner.

På trods af at der tidligere er afholdt folkeafstemning i Danmark, i forbindelse med afstemningen om EF-pakken i 1986, uanset at der ikke var afgivelse af suverænitet i forhold til justitsministeriets definition af suverænitet, nægtede både socialdemokraterne og regeringen at tilkendegive deres holdning til en folkeafstemning. Man valgte i stedet at lægge låg på denne diskussion frem til justitsministeriet fremlagde deres redegørelse om suverænitet, som ikke overraskende konkluderende at Lissabontraktaten ikke indeholdt suverænitetsafgivelse i grundlovens § 20's forstand. Intet forhindrede at man alligevel valgte at høre den danske befolkning, som tidligere var blevet lovet en folkeafstemning om Forfatningstraktaten. Men dette har man bevidst besluttet at undgå.

Enhedslisten er af den opfattelse, at alene på baggrund af dette historiske forræderi mod folkestyret, kan vi ikke, og mener ikke at partier der måtte ønske en folkeafstemning burde kunne tilslutte sig det forelæggende forslag. Kritikken fra Enhedslisten er dog ikke kun isoleret til spørgsmålet om folkeafstemning eller ej. For Enhedslisten er kritikken i høj grad indholdsmæssigt baseret. Den retter sig primært i forhold til de institutionelle ændringer, videreførelsen af de demokratiske systemfejl, det økonomiske fundament for traktaten samt udvidelsen af rammerne indenfor udenrigs- og sikkerhedspolitikken samt i forhold til retlige og indre anliggender.

De institutionelle ændringer

Med Lissabontraktaten får EU på en lang række områder nye kompetencer. Samtidig vil der på 68 nye områder skulle tages beslutninger med flertalsafgørelser. Samlet set fremmer det centralisering og mindsker folkestyret. Jo flere områder hvor EU's institutioner får magt, jo mindre formel ene-kompetence har folketinget. Og når flere beslutninger i fremtiden træffes med flertalsafgørelser, så mindskes betydningen af hvad folketinget måtte mene. Det kan føre til at kløften mellem den politiske elite og befolkningen bliver dybere.

Ydermere betyder Lissabontraktatens passarellebestemmelser at statsministrene fremover vil kunne lave ændringer i traktat-teksterne, helt uden at spørge nogen vælgere. I de fleste lande bliver det dermed regeringerne, der bestemmer. I Danmark skal den slags dog som minimum over Folketingets Europaudvalg. Lissabontraktaten – ligesom EU-forfatningen – giver dermed EU magt til at give sig selv mere magt, en slags magtens tag-selv-bord.

De store lande får mere indflydelse, og det sker på bekostning af de små lande. Dermed tager man med Lissabontraktaten endnu et stort skridt hen imod forbundsstaten, hvor man har indflydelse efter befolkningstal og ikke ud fra, at man er et selvstændigt land. Jo mere balancen rykkes til fordel for befolkningstal, desto mere forvandler EU sig til en »rigtig« stat.

Et af de øvrige elementer som har været meget omdiskuteret har været afskaffelse af ordningen om at hvert land har en kommissær. Formelt repræsenterer kommissærerne kun Unionen, men reelt er det afgørende for de enkelte medlemsstats mulighed for at have en stemme i den magtfulde Europa-Kommission, at hvert land har en kommissær. Når man derfor fra 2014 indfører rotationsordning på kommissærerne, så mister de enkelte medlemslande muligheden for at have et ben indenfor.

Udover de institutionelle ændringer der ligger i Lissabontraktaten videreføres de systemfejl der eksisterer i dag.

Det gælder særligt den manglende afklaring af EU's kompetence. Indenfor de seneste par år har man oplevet at domme fra EF-Domstolen gennem en vidtgående fortolkning har udvidet EU's kompetence. Det gælder f.eks. miljødommen der fastslog at regulering af strafferet når det gjaldt hensynet til miljøet hørte til EU's kompetence og havde gjort det siden Danmarks tiltræden i 1973. Endnu mere tydeligt var det da EF-Domstolen i sagerne Viking og Laval fastslog at konfliktretten, som udgør et fundament i den danske aftalemodel, hørte under EF-Domstolens kompetence. Stik imod enhver forsikring fra arbejdsmarkedets parter, samt partierne der var tilhængere af Danmarks tilslutning til både EF og det indre marked, betød domstolens dom at lovligheden af adgangen til at konflikte i fremtiden vil skulle holdes op imod hensynet til den frie bevægelighed. Udover dommen vidner om at EF-Domstolen i fremtiden mener at være kompetent til at skulle vurdere om arbejdskampe er lovlige, betyder det også, at man ikke med Lissabontraktaten har nogen klarhed for, at EU ikke vil kunne tiltage sig yderligere kompetencer, end dem der umiddelbart fremgår af traktatteksten. Her vil ensidige nationale erklæringer være uden betydning.

Det økonomiske fundament for traktaten

Laval-dommen vidner desuden om at hensynet til markedet har altafgørende betydning for EU-samarbejdet. Når konfliktretten skal holdes op imod hensynet til det indre marked, så har venstrefløjens bekymringer om at man med EU's politik sætter markedshensyn over alt andet hvad enten det gælder velfærden, miljøet, folkesundhed, forbrugerhensyn mv. desværre vist sig at holde stik. Heller ikke med Lissabon-traktaten gives der mulighed for at man i de enkelte medlemsstater kan sætte andre hensyn end markedet forrest. De enkelte medlemsstater har ikke muligheden for at gå foran og stille skrappe krav end dem der er vedtaget i EU. Samtidig medfører konkurrencen om at tiltrække kapital et kapløb mod bunden på sociale rettigheder, arbejdsmiljø og lønforhold. De europæ-

iske selskabsskatter er sænket markant, hvilket underminerer finansieringen af velfærdssamfundet. ØMU'en og stabilitetspagten, som forhindrer en offensiv social finanspolitik i medlemslandene, er andre udtryk for EU's nyliberalistiske grundlag. EU støtter aktivt øget liberalisering af verdenshandelen. Samtidig bruges truslen om international konkurrence som murbrækker for angreb på de europæiske velfærdssamfund. De enkelte medlemslandes angreb på den solidariske velfærd, herunder den danske regerings angreb på efterløn og pension, tager således direkte udgangspunkt i kravene fra EU's Lissabon-strategi, som har til formål at skabe et mere erhvervsvenligt klima i Europa, på bekostning af velfærd, social sikkerhed og lønarbejderrettigheder. Lissabontraktaten viderefører den hidtidige politik og alene af den grund kan Enhedslisten ikke tilslutte sig den økonomiske politik som er indlejret i traktatgrundlaget.

Udvidelsen af rammerne indenfor udenrigs- og sikkerhedspolitikken

Med traktaten tager EU endnu i skridt i retningen af en mere ensartet og samlet udenrigs- og sikkerhedspolitik. Dels får EU en fast formand (præsident) og en udenrigsminister som dog benævnes »EU's højststående repræsentant for udenrigspolitiske anliggender«.

Formanden/præsidenten og udenrigsministeren skal repræsentere unionen udadtil efter fransk model. Formanden/præsidenten vælges for 2,5 år ad gangen, og han skal vælges med kvalificeret flertal (dobbelt flertal) i Ministerrådet. Han kan genvælges for endnu en periode på 2,5 år, så den maksimale periode er 5 år. Udenrigsministeren er næstformand i Kommissionen og bliver permanent formand for rådsmøderne for udenrigsministrene. Der oprettes et diplomatkorps (kaldet »Tjenesten«), der skal servicere udenrigsministeren – i realiteten EU's udenrigsministerium.

Enhedslistens holdning er at det at den mest rammende overskrift for disse nye tiltag er en supermagt under opsejling. Sammenholdes det med de forsvarspolitiske tiltag det er i traktaten, tyder intet på at man har tænkt sig at agere anderledes sikkerhedspolitisk end den måde man har set USA agere de seneste år.

I traktaten fremgår det, at et af de nye mål er en gradvis udformning af en fælles forsvarspolitik, »som vil føre« til et fælles forsvar. Denne sidste formulering om, at det vil føre til fælles forsvar er faktisk en skærpelse i forhold til EU-forfatningen, der mere løst talte om »udformningen på lang sigt af en fælles forsvarspolitik, som med tiden vil kunne føre til et fælles forsvar.«

Samtidig har et kritikpunkt for Enhedslisten, også i forhold til EU-forfatningen, været bestemmelsen om at »medlemsstaterne forpligter sig til gradvis at forbedre deres militære kapacitet«. Denne bestemmelse er et tydeligt eksempel på at man arbejder for militær oprustning blandt andet gennem et fælles våbenagentur og opbygning militære styrker. Det suppleres med bestemmelsen om at man kan handle uden om mandat fra FN's sikkerhedsråd men blot »i overensstemmelse med principperne i FN«. En formulering som desværre vækker genklang til formuleringerne omkring Danmarks og USA's invasion af Irak.

Udvidelsen af rammerne indenfor retlige- og indre anliggender

Et væsentligt element i at ændre på EU's opbygning og grundlag, som også er hentet fra EU-forfatningen, er at gøre det rets- og politimæssige samarbejde overstatsligt. Det betyder dels at et yderligere et kerneområde for nationalstaterne – retspolitikken overlades til lukkede forhandlinger i Bruxelles. Det er yderst betænkeligt netop fordi politi- og retssamarbejde berører staternes mulighed for at anvende magt overfor borgerne. Beføjelsen til at anvende magt bør efter Enhedslisten opfattelse basere sig på det bedst mulige folkelige mandat.

Udviklingen på det retspolitiske område har de seneste år hældt i retningen af mindre retssikkerhed for borgerne og øget beføjelser til politi og retsvæsen. Det er særligt krigen mod terror som har

ført til at både EU, og flere af medlemsstaterne har rykket sig markant i forhold til at forsvare grundlæggende menneskerettigheder og retsprincipper. I en sådan situation er det derfor betænkeligt at man med Lissabontraktaten gør politikken overstatslig, samt at man har opretter en EU-anklagemyndighed og et styrket samarbejde mellem efterretningstjenesterne.

Ny Alliance, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Til § 1

Af et *mindretal* (DF), tiltrådt af <>:

1) Efter »kan« indsættes: »efter afholdt vejledende folkeafstemning, hvis nærmere betingelser fastsættes i særskilt lov,«.

[Afholdelse af vejledende folkeafstemning]

Af *udenrigsministeren*, tiltrådt af <>:

2) Som *stk. 2* indsættes:

»*Stk. 2.* Regeringen kan ikke uden Folketingets samtykke medvirke til vedtagelse af forslag til afgørelse om overgang fra enstemmighed til kvalificeret flertal i Rådet eller om overgang fra en særlig lovgivningsprocedure til den almindelige lovgivningsprocedure i medfør af Lissabontraktatens særlige bestemmelser herom«.

[Krav om indhentelse af særskilt folketingsamtykke ved overgang til kvalificeret flertal i Rådet m.v.]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Forslagsstillerne er af den opfattelse, at Lissabontraktaten bør undergives en folkeafstemning. Dette har et flertal i Folketinget vendt sig imod, idet dette flertal anfører, at grundlovens § 20 ikke forudsætter en sådan afstemning. Dansk Folkeparti er ikke enig i denne vurdering og insisterer på, at der i det mindste afholdes en vejledende afstemning, inden loven ratificeres.

I Danmark har der tidligere været tradition for at holde afstemninger – også selv om traktaterne ikke var omfattet af grundlovens § 20. Således vurderedes EF-pakken i 1986 af Justitsministeriet ikke at afgive suverænitet. Og i 1993 var der 5/6 flertal for Edinburghtraktaten. Alligevel afholdtes i begge tilfælde folkeafstemninger. På linje hermed ønsker forslagsstillerne, at danskerne ved Lissabontraktaten skal have lejlighed til at tage stilling til de meget omfattende ændringer af EU-samarbejdet, som traktaten medfører. Da det kan anføres, at et ændringsforslag om bindende afstemning

vil stride imod grundlovens § 42, stk. 6, ønsker forslagsstillerne en vejledende afstemning, som alle vil være bindende for folketingsmedlemmernes samvittighed.

Til nr. 2

Den politiske aftale mellem en række partier, som indgår i Folketingets Europaudvalgs betænkning over lovforslag L 53 (og som er omtalt i de almindelige bemærkninger i afsnit 4 til L 53), fastlægger, »at Folketinget i alle tilfælde skal give samtykke til at benytte muligheden for at overgå til kvalificeret flertal eller den almindelige lovgivningsprocedure«. Det drejer sig om følgende artikler i EU's traktatgrundlag, som ændret ved Lissabontraktaten (artikelhenvisningerne angives som de umiddelbart følger af Lissabontraktaten. I parentes angives artikelnummereringen, således som den følger af Lissabontraktatens sammenligningstabel): TEU artikel 15b, stk. 3 (artikel 31, stk. 3), TEU artikel 48, stk. 7 (artikel 48, stk. 7), TEUF artikel 65, stk. 3 (artikel 81, stk. 3), TEUF artikel 137, stk. 2 (artikel 153, stk. 2), TEUF artikel 175, stk. 2 (artikel 192, stk. 2), TEUF artikel 270a, stk. 2 (artikel 312, stk. 2) og TEUF artikel 280H, stk. 2 (artikel 333, stk. 2).

Den foreslåede nye § 1, stk. 2, skal ses på baggrund af denne enighed.

Kim Andersen (V) Michael Aastrup Jensen (V) Erling Bonnesen (V) Henrik Høegh (V) nfm.
Karsten Lauritzen (V) Morten Messerschmidt (DF) Martin Henriksen (DF) Helle Sjelle (KF)
Lars Barfoed (KF) Svend Auken (S) fmd. Kim Mortensen (S) Yildiz Akdogan (S) Orla Hav (S)
Anne Grete Holmsgaard (SF) Karina Lorentzen (SF) Lone Dybkjær (RV) Per Clausen (EL)

Ny Alliance, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Ny Alliance (NY)	3
Socialdemokratiet (S)	45	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Dansk Folkeparti (DF)	25	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	23	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	17	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne	
Enhedslisten (EL)	4	(UFG)	2

Oversigt over bilag vedrørende L 53

Bilagsnr.	Titel
1	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
2	Ændringsforslag fra Dansk Folkeparti
3	Ændringsforslag fra regeringen til L 53
4	Henvendelse fra organisationer, der ønsker folkeafstemning om Lissabontraktaten

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 53

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om fortegnelse over organisationer, hvor hhv. Danmark og EU er repræsenteret, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om EU som juridisk person, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om en oversigt over politikområder, hvor Rådet med Lissabontraktaten vil træffe afgørelser ved kvalificeret flertal, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om suverænitetsafgivelse, hvis Danmark ikke havde haft det retlige forbehold, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm. om Europa-Parlamentets og de nationale parlamenters øgede beslutningskapacitet, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm. om erstatning af det retlige forbehold med en opt-in ordning, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm. om forskelle og ligheder mellem den danske, britiske og irske protokol om de retlige forbehold, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
8	Spm. om ministerens udtalelser, om at Lissabontraktaten vil styrke Europa-Parlamentet og de nationale parlamenter, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
9	Spm. om konsekvenser for Danmarks repræsentation i udlandet ved indførelsen af den højtstående repræsentant for udenrigsanliggender, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
10	Spm. om en højtstående repræsentants betydning for Danmarks deltagelse i FN, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
11	Spm. om, hvorvidt der med Lissabontraktaten vil være mulighed for med tiden at udvide muligheden for "konstruktiv afståelse", til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
12	Spm. om, hvorvidt koordinering af EU's holdninger i internationale fora vil få konsekvenser for Danmarks arbejde med at reformere valgkredsene i den Internationale Valutafond, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå

-
- 13 Spm. om redegørelse for, hvordan det "orange kort" vil ændre EU's beslutningsprocedure i praksis, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 14 Spm. om, hvordan TEUF's artikel 214 påvirker det danske bidrag til EU's humanitære bistand, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 15 Spm. om styrkelsen af den europæiske udenrigs- og forsvarspolitik og konsekvenser for Danmarks forhold til NATO, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 16 Spm. om redegørelse for, hvilken reel indflydelse hensynet til de nationale parlamenter har, i relation til ændring af lovgivningsproceduren ved anvendelse af den generelle passerelle, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 17 Spm. om, hvilke konsekvenser den nye henvisning i Lissabontraktaten om bekæmpelse af klimaændringer vil få for medlemsstaternes kompetencer, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 18 Spm. om, hvilken status sundhedsydelse nyder på det indre marked som følge af Lissabontraktaten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 19 Spm. om, hvilke konsekvenser det har for de nationale parlamenter, at indsigelsesretten ikke gælder for de specifikke passereller, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 20 Spm. om beskyttelsen af intellektuel ejendomsret har forrang for hensynet til almenvellet, herunder folkesundheden, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 21 Spm. om en oversigt, der viser kompetencefordelingen mellem EU og medlemsstaterne på de forskellige politikområder, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 22 Spm. om, hvilke danske lovgivningsområder der med Lissabontraktaten ikke påvirkes af EU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 23 Spm. om, hvad der sker med ratifikationsprocessen, hvis Irland og UK forkaster Lissabontraktaten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 24 Spm. om retlige konsekvenser af, at EU-retten ikke eksplicit har forrang over national ret i Lissabontraktaten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 25 Spm. om på hvilke områder i Lissabontraktaten ændrer EF-Domstolens kompetencer, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 26 Spm. om, hvilken reel betydning Charteret om Grundlæggende Rettigheders status har for den enkelte borger, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 27 Spm. om forholdet mellem Charteret om Grundlæggende Rettigheder og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå

- 28 Spm. om forrang mellem Charteret om Grundlæggende Rettigheder og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 29 Spm. om forholdet mellem Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol og Den Europæiske Unions Domstol i relation til menneskerettigheder, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 30 Spm. om betydningen af Charteret om Grundlæggende Rettigheder i forhold til EU-institutionernes indflydelse på borgenes rettigheder, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 31 Spm. om ændringen af nødbremsen på det udenrigs- og sikkerhedspolitiske område, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 32 Spm. om der findes en fælles forståelse for termen "ikke-væsentlige elementer" i TEUF art. 290, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 33 Spm. om, hvordan det bliver nemmere for borgere og virksomheder at få prøvet lovligheden af EU-retsakter, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 34 Spm. om betydningen af, at Den Europæiske Centralbank får status af en EU-institution, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 35 Spm. om fremtidig koordinering af arbejdet i DER og GAERC med de faste formænd, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 36 Spm. om muligheden for at "opte-in" og senere at "opte-ud" ved ændring af retsakter, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 37 Spm. om, hvorvidt Kommissionen er retligt forpligtet til at fremsætte forslag på baggrund af et borgerinitiativ med 1 mio. underskrifter, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 38 Spm. om konsekvenserne af en eventuel dansk "opt-in" model og tiltrædelsen af de retsakter, der allerede er vedtaget under det retlige forbehold, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 39 Spm. om betydningen af, at Lissabontraktaten ikke indeholder henvisninger til en europæisk forfatning i forhold til den formålsbestemte fortolkning af traktaterne i EF-Domstolens retspraksis, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 40 Spm. om, hvorfor Charteret om Grundlæggende Rettigheder skal gøres juridisk bindende, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 41 Spm. om, hvor i Nicetraktaten der findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheds art. 1 om den menneskelige værdighed, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 42 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheds art. 2 om ret til livet, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 43 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheds art. 3 om respekt for menneskets integritet, til udenrigsministeren, og ministerens svar her-

- på
- 44 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 4 om forbud mod tortur m.v., til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 45 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 5 om forbud mod slaveri og tvangsarbejde, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 46 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 6 om ret til frihed og personlig sikkerhed, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 47 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 7 om respekt for privatliv og familieliv, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 48 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 8 om beskyttelse af personoplysninger, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 49 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 9 om ret til at indgå ægteskab, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 50 Spm. om, hvorvidt at Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 9 fremover vil give EU-borgere mulighed for at anægge sag ved EU-Domstolen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 51 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 10 om samvit-tigheds- og religionsfrihed, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 52 Spm. om, hvorvidt at Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 10 vil give EU-borgere mulighed for at anlægge sag ved EU-Domstolen, angående religionsfrihed, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 53 Spm. om, hvorfor Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 10 stk. 2 omtaler retten til militærnægtelse, når EU ikke har ret til at rekruttere folk til militæret, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 54 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 11 om ytrings- og informationsfrihed, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 55 Spm. om, hvorvidt en EU-borger fremover med hjemmel i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 11 kan anlægge sag ved EU-Domstolen om et medlemslands regler om begrænsninger i den materielle ytringsfrihed, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå

- 56 Spm. om at Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 11, stk. 2 om mediernes pluralisme og grundlovens meget vide adgang for Folketinget til at regulere ytringsfriheden, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 57 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 12 om forsamlings- og foreningsfrihed, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 58 Spm. om, hvorvidt en afgørelse efter grundlovens § 79, der måtte gå klageren imod, vil kunne indklages for EU-retten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 59 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 13 om frihed for kunst og videnskab, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 60 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 14 om ret til uddannelse, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 61 Spm. om, hvorvidt den lige og frie adgang til uddannelse fremover vil kunne prøves ved EU-Domstolen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 62 Spm. om friskolers status i lyset af Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 14, stk. 3, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 63 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 15 om erhvervsfrihed og om ret til arbejde, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 64 Spm. om sager afgjort ved grundlovens § 74, fremover vil kunne prøves efter Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 15, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 65 Spm. om Charteret om Grundlæggende Rettigheders bestemmelser om enhver unionsborgers ret til frit at søge beskæftigelse, arbejde, etablere sig og levere tjenesteydelser efter art. 15, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 66 Spm. om tredjelandsborgeres ret til frit at bevæge sig efter Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 15, stk. 3, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 67 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 16 om ret til at oprette og drive virksomhed, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 68 Spm. om Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 16 ved nationale krav om f.eks. svendebrev, autorisation og lign. vil kunne udløse sager ved EU-Domstolen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 69 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse

- som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 17 om ejendomsret, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 70 Spm. om grundlovens §§ 44, stk. 2 og 73 kan kendes i strid med EU-retten jf. Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 17 om privat ejendomsret, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 71 Spm. om grundlovens § 44, stk. 2, om udlændinges ret til erhvervelse af ejendom i Danmark vil kunne underkendes idet Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 17 forbyder restriktioner i den private ejendomsret, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 72 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 17, stk. 2, om intellektuel ejendomsret, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 73 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 19 om beskyttelse i tilfælde af udsendelse, udvisning og udlevering, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 74 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 20 om lighed for loven, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 75 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 21 om ikkeforskelsbehandling, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 76 Spm. om enhver EU-borger efter vedtagelsen af Lissabontraktaten ved EU-Domstolen vil kunne anlægge sag om forskelsbehandling med påstand om en medlemsstat har brudt traktaten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 77 Spm. om konsekvenserne - i relation til forskelsbehandling pga. nationalitet - af Charteret om Grundlæggende Rettigheders artk. 21, stk. 2, bliver juridisk bindende, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 78 Spm. om opretholdelse af særlige regler og love for danske statsborgere, når charterets art. 21, stk. 2 om forbud mod forskelsbehandling pga. nationalitet gennemføres, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 79 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 22 om kulturel, religiøs og sproglig mangfoldighed, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 80 Spm. om, hvorvidt gennemførelsen af Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 22 om kulturel, religiøs og sproglig mangfoldighed reelt er et påbud om multikulturelitet, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 81 Spm. om, hvorvidt gennemførelsen af Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 22 vil betyde et forbud med at fasholde én type religion og kultur som mere værdifuld, til udenrigsministeren, og mini-

- sterens svar herpå
- 82 Spm. om, hvorvidt grundlovens § 4 kan kendes i strid med EU-retten når Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 22 om kulturel, religiøs og sproglig mangfoldighed gennemføres, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 83 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 23 om ligestilling, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 84 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 24 om børns rettigheder, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 85 Spm. om, hvorvidt der vil kunne anlægges sag ved EU-Domstolen ang. for ringe socialhjælp i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 24 om statens sociallovgivning, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 86 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse hvorvidt der vil kunne anlægges sag ved EU-Domstolen ang. for ringe socialhjælp i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 24 om statens sociallovgivning, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 87 Spm. om, hvorvidt Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 24, stk. 2 vil give EU-Domstolen mulighed for at definere barnets tarv, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 88 Spm. om gennemførelsen af Charteret vil gøre EU-Domstolen til sidste instans vedr. afgørelse om barnets tarv, jf. Charterets art. 24, stk. 2, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 89 Spm. om, hvorvidt gennemførelsen af Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 24, stk. 3 vil give EU-Domstolen kompetence i sager om forældremyndighed, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 90 Spm. om, hvorvidt gennemførelse af Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 25 vil give EU-Domstolen kompetence i sager om ældres liv og rettigheder, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 91 Spm. om gennemførelse af Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 25 vil give EU-Domstolen kompetence i sager om medlemsstaternes love om ældres rettigheder, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 92 Spm. om ministerens redegørelse for, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 26 om integration af mennesker med handicap, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 93 Spm. om Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 26, kan bruge den hjemmel i sager om medlemsstaternes tilbud til handicappede ved EU-Domstolen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 94 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse

- som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 27 om ret til information og høring af arbejdstagerne, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 95 Spm. om forholdet mellem Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 27 og 28 og den nordiske arbejdsmarkedsmodel, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 96 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 29 om ret til arbejdsformidling, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 97 Spm. om overensstemmelse mellem Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 29 om arbejdsformidlingen og på arbejdsformidling i medlemsstaterne, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 98 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 30 om ubegrundet opsigelse, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 99 Spm. om gennemførelsen af Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 30 om fyrede arbejdstagere vil medføre at sager om fyringer kan prøves ved EU-Domstolen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 100 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 31 om rimelige arbejdsforhold, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 101 Spm. om, hvorvidt Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 31 om rimelige arbejdsforhold vil give EU-Domstolen kompetence i sager om rimelige arbejdsforhold, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 102 Spm. om, hvorvidt Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 31 også kan gøres gældende for borgere, der ikke har arbejde i et andet EU-land, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 103 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 32 om forbud mod børnearbejde, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 104 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 32 om forbud mod børnearbejde, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 105 Spm. om, hvorvidt Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 33 vil medføre en øget institutionalisering af familielivet, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 106 Spm. om ministerens redegørelse for, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 34 om social sikring, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 107 Spm. om, hvilke rettigheder til social sikring der med Lissabontraktaten vil tilfalde personer, som opholder sig i en anden medlemsstat til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 108 Spm. om, hvorvidt Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 34,

- stk. 3, vil give EU-Domstolen kompetence i sager om boligstøtte, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 109 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 35 om sundhedsbeskyttelse, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 110 Spm. om, hvilke rettigheder til sundhedsydelse, som vil tilfalde borgere, der retmæssigt opholder sig på et andet medlemslands territorium efter ikrafttrædelse af Lissabontraktaten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 111 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 40 om valgret til kommunalvalg, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 112 Spm. om forholdet mellem Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 40 og medlemsstaternes regler om kommunal valgret, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 113 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 41 om ret til god forvaltning, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 114 Spm. om, hvorvidt Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 41 vil medføre, at EU-borgere får ret til at prøve forvaltningsafgørelser ved EU-Domstolen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 115 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 45 om fri bevægelighed, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 116 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 47 om upartiske domstole, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 117 Spm. om, hvorvidt EU-borgere fremover også vil kunne anlægge sager om retfærdig rettergang ved EU-Domstolen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 118 Spm. om, hvor der i Nicetraktaten findes en lignende bestemmelse som i Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 49 om proportionalitet mellem lovovertrædelse og straf, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 119 Spm. om Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 49, stk. 3, og proportionalitetsprincippet, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 120 Spm. om, hvorvidt EU ikke kan anlægge straffesager mod enkeltpersoner, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 121 Spm. om, hvilke rettigheder for domfældte, som følger af Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 49, stk. 1-3, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 122 Spm. om, hvilke rettigheder for domfældte, som følger af Charteret om Grundlæggende Rettigheders art. 50, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 123 Spm. om betydningen af dobbelt strafbarhed i relation til Charteret

- om Grundlæggende Rettigheders art. 50, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 124 Spm. om ministeren er enig i, at med Nicetraktaten er ne bis in idem-princippet i straffesager et rent nationalt anliggende, som ikke kan føre til inddragelse af EU-Domstolen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 125 Spm. om ministeren er enig i, at med Lissabontraktaten er ne bis in idem-princippet i straffesager også et EU-anliggende, som kan føre til inddragelse af EU-Domstolen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 126 Spm. om, hvorvidt art. 1-17, 19-35, 40-41, 45 og 47-50 i Charteret om Grundlæggende Rettigheder vil kunne påberåbes i sammenhæng med de i traktaterne nævnte rettigheder og dermed udvides, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 127 Spm. om, hvorvidt det udgør en retlig forskel i forhold til Forfatningstraktaten, at Lissabontraktaten ikke indeholder selve teksten fra Charteret om Grundlæggende Rettigheder men kun henvisning hertil, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 128 Spm. om en redegørelse over områder, hvor Charteret om Grundlæggende Rettigheder indrømmer rettigheder, der ikke findes i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 129 Spm. om, hvorvidt Charteret om Grundlæggende Rettigheder udvider EU's kompetencer, set i lyset af ministerens svar på spm. 28 til L 53, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 130 Spm. om, hvorvidt EU fremover kan gribe ind i ejendomsretten i det omfang det findes nødvendigt, set i lyset af ministerens svar på spm. 20 til L 53, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 131 Spm. om, hvorvidt Lissabontraktatens reference til Charteret om Grundlæggende Rettigheder vil føre til, at der anlægges flere eller færre sager ved EF-Domstolen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 132 Spm. om, hvad den udvidede formålsbestemmelse i Unionstraktaten vil betyde for anvendelsen af art. 352 i traktaten om Unionens funktionsmåde, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 133 Spm. om, hvilke ændringer der er foretaget i den franske forfatning for at ratificere Lissabontraktaten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 134 Spm. om de konstitutionelle forhold, der i Irland har sikret irerne en folkeafstemning, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 135 Spm. om klimapolitikens nye rolle i relation til afgivelse af suveræniteten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 136 Spm. om den styrkede udenrigspolitik i EU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 137 Spm. om anvendelsen af TEF artikel 308, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå

- 138 Spm. om det såkaldte "gule kort"'s reelle betydning for Folketinget, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 139 Spm. om uddybning af svaret på L 53 spm. 6 vedr. ændring af det retlige forbehold, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 140 Spm. om uddybning af svaret på L 53 spm. 10 vedr. forholdet til FN's Sikkerhedsråd, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 141 Spm. om, hvor medlemslande i dag kan påberåbe sig nødbremsen inden for udenrigspolitikken, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 142 Spm. om, Lissabontraktatens TEUF art. 16 vedr. personoplysninger, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 143 Spm. om EU-Domstolens prøvelseskompetence af sager vedr. FUSP og straffesager samt politisamarbejde efter Lissabontraktatens TEUF art. 275 og 276, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 144 Spm. om medlemsantal af Europa-Parlamentet for medlemslandene, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 145 Spm. om Lissabontraktatens TEUF art. 311, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 146 Spm. om, hvorvidt Lissabontraktatens TEUF art. 20, stk. 2, vil føre til flere domstolsskabte rettigheder for EU-borgere, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 147 Spm. om ændringer i forhold til EF-Domstolens fortolkning af reglerne om det indre marked, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 148 Spm. om Revisionsrettens muligheder for at bekæmpe svindel, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 149 Spm. om Lissabontraktatens TEUF art. 67 og Unionens handleevne inden for rets- og udlændingepolitik, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 150 Spm. om ministerens redegørelse for, på hvilke områder Rådet efter Lissabontraktatens TEUF art. 333 kan indføre flertalsafgørelser, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 151 Spm. om regeringens redegørelse til Folketinget om Lissabontraktaten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 152 Spm. om de i Lissabontraktatens TEUF art. 70 omtalte undersøgelsesaktioner igangsættes med enstemmighed eller med flertalsafgørelse i Rådet, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 153 Spm. om EU-Domstolen fortolkningsstil, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 154 Spm. om anvendelsesområdet af Lissabontraktatens TEUF art. 352 i forhold til Nicetraktatens pendant, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 155 Spm. om Lissabontraktatens art. 21, stk. 2, litra b) om anvendelse af folkerettens principper i det internationale samfund, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå

- 156 Spm. om Lissabontraktatens TEUF art. 118 om lovgivning indenfor intellektuelle rettigheder, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 157 Spm. om Lissabontraktatens art. 50 om at kunne melde sig ud af EU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 158 Spm. om situationer, der efter Lissabontraktatens TEU art. 7 samt TEUF art. 354 vil kunne føre til, at et medlemsland mister sin stemmeret, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 159 Spm. om Lissabontraktatens art. 52 om Tyrkiets besættelse af Cypern, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 160 Spm. om, hvilke foranstaltninger, der omtales i Lissabontraktatens TEUF art. 133 vedr. euroen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 161 Spm. om Lissabontraktatens protokol om anvendelse af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet, art. 1, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 162 Spm. om protokollen om tjenesteydelser af almen interesse og fortolkningen af direktivet om tjenesteydelser, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 163 Spm. om, hvor man i Nicetraktaten finder en formulering som den i Lissabontraktatens TEUF art. 165, stk. 2, led 7 om udvikling af sportens europæiske dimension, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 164 Spm. om mangel på ændringer i domstolsstatutten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 165 Spm. om Lissabontraktatens TEUF, tredje del, afsnit XIX, og henvisningen til "Rummet" til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 166 Spm. om Lissabontraktatens TEUF art. 255 og medlemslandenes ret til uafhængigt at udnævne dommere og generaladvokater til EU-Domstolen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 167 Spm. om, hvorvidt Lissabontraktatens TEUF art. 260 giver Europa-Kommissionen øgede beføjelser, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 168 Spm. om Lissabontraktatens TEUF art. 355 og konsekvenser mht. ulovlig indvandring, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 169 Spm. om Lissabontraktatens TEUF art. 263, stk. 5, og borgernes retssikkerhed i forhold til EU's organer, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 170 Spm. om Lissabontraktatens TEUF art. 263, stk. 5, og domstolsprøvelse af lovligheden af EU's retsakter, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 171 Spm. om Lissabontraktaten og Nicetraktatens TEUF art. 308, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 172 Spm. om Lissabontraktatens TEUF art. 42, om den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå

- 173 Spm. om betydningen af, at EU med Lissabontraktaten får et selvstændigt Forsvarsagentur, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 174 Spm. om EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik i forhold til NATO, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 175 Spm. om Lissabontraktatens nye bestemmelse i TEUF art. 152 de nordiske aftalemodeller på arbejdsmarkedet, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 176 Spm. om Lissabontraktatens TEUF art. 152 og anerkendelse af arbejdsmarkedspartners rolle, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 177 Spm. om, hvorvidt Lissabontraktatens TEUF art. 189 indebærer overførsel af ny kompetence til EU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 178 Spm. om, hvorvidt Lissabontraktatens TEUF, tredje del, afsnit XXI om energi, indebærer overførsel af ny kompetence til EU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 179 Spm. om, hvorvidt Lissabontraktatens TEUF, tredje del, afsnit XXII om turisme, indebærer overførsel af ny kompetence til EU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 180 Spm. om, hvorvidt Lissabontraktatens TEUF, tredje del, afsnit XXIII om civilbeskyttelse indebærer overførsel af ny kompetence til EU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 181 Spm. om, hvorvidt Lissabontraktatens TEUF, tredje del, afsnit XXIV om administrativt samarbejde indebærer overførsel af ny kompetence til EU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 182 Spm. om, hvorvidt Lissabontraktatens TEUF art. 209 om udviklingsbistand indebærer overførsel af ny kompetence til EU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 183 Spm. om, hvorvidt Lissabontraktatens TEUF, femte del, afsnit III, kapitel 3 om humanitær bistand indebærer overførsel af ny kompetence til EU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 184 Spm. om, hvorvidt Lissabontraktatens TEUF, femte del, afsnit IV, (TEUF art. 215) om restriktive foranstaltninger indebærer overførsel af ny kompetence til EU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 185 Spm. om, hvorvidt Lissabontraktatens TEUF art. 222 om solidaritet indebærer overførsel af ny kompetence til EU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 186 Spm. om anvendelsen af Charteret om Grundlæggende Rettigheder i Polen og Storbritannien i relation til EU-Domstolen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 187 Spm. om anvendelsen af Charteret om Grundlæggende Rettigheder i Polen og Storbritannien, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 188 Spm. om Danmarks vetoet på retsakter, der vedtages i enstemmig-

- hed, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 189 Spm. om særreglerne om ændringer af Schengen-reglerne, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 190 Spm. om konsekvenserne af dansk tilslutning til en retsakt efter art. 4, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 191 Spm. om uddybning af ministerens svar på spm. 34, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 192 Spm. om, hvorvidt tilslutning til dele af det forbeholdsbelagte samarbejde vil kræve særskilt § 20-procedure, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 193 Spm. om, hvorvidt retsakter på RIA-området, som Danmark står udenfor, vil gælde, hvis Danmark afskaffer det retslige forbehold, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 194 Spm. om betydningen af strejkeretshenvisningen i Charteret om Grundlæggende Rettigheder, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 195 Spm. om, hvorvidt EU-retten står over national arbejdsret, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 196 Spm. om Lissabontraktaten berører medlemsstaternes beføjelser til at regulere strejkeretten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 197 Spm. om sikring af strejkeretten inden Lissabontraktaten træder i kraft, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 198 Spm. om fjernelse af flag og hymne fra Lissabontraktaten og disse symbolers fremtidige status, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 199 Spm. om fjernelse af flag og hymne fra Lissabontraktaten og disse symbolers fremtidige anvendelse, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 200 Spm. om udeladelsen af fri og lige konkurrence i Lissabontraktatens formålsparagraf (artikel 3 i EUT), til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 201 Spm. om art. 168 i TEUF om folkesundhed udvider Unionens beføjelser, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 202 Spm. om art. 168 i TEUF giver hjemmel til at vedtage bestemmelser som vil have direkte virkning for borgere, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 203 Spm. om art. 21 i TEUF er en udvidelse af Unionens beføjelser, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 204 Spm. om art. 21 i TEUF giver hjemmel til at vedtage bestemmelser, der har direkte virkning for borgerne, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 205 Spm. om ordet "selvstændige" i art. 48 i TEUF er en udvidelse af Unionens kompetencer, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå

-
- 206 Spm. om folkeafstemning om Lissabontraktaten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 207 Spm. om Lissabontraktaten indebærer nye overladelser af beføjelser til EU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 208 Spm. om Kommissionens delegationer uden for EU bliver til EU-ambassader, hvis Lissabontraktaten træder i kraft, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 209 Spm. om diplomatisk og konsulær beskyttelse af unionsborgere i tredjelande, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 210 Spm. om reglerne om beskyttelse af personoplysninger, jf. art. 39 i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 211 Spm. om, hvilke områder EF-Domstolens kompetence bliver udvidet med Lissabontraktaten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 212 Spm. om EF-Domstolens kompetence vedr. patentsager (jf. art. 262 i TEUF), til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 213 Spm. om der referencen til rumpolitik i art. 189 i TEUF sker en udvidelse af Unionens beføjelser, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 214 Spm. om art. 189 i TEUF giver hjemmel til at vedtage bestemmelser som vil have direkte virkning for borgerne, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 215 Spm. om betydningen af henvisningen i Lissabontraktaten til Charteret om Grundlæggende Rettigheder, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 216 Spm. om, hvilke nye rettigheder, danske statsborgere vil få i kraft af, at Charteret om Grundlæggende Rettigheder gøres retligt bindende, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 217 Spm. om forrang ved konflikter mellem dansk ret og ret, der er afledt af Charteret om Grundlæggende Rettigheder, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 218 Spm. om forrang ved konflikter mellem Menneskerettighedsdomstolen og EU-Domstolen ved domme, der er afledt af Charteret om Grundlæggende Rettigheder, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 219 Spm. om borgernes retsstilling for så vidt angår rettigheder, der går igen ved forskellige domstole, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 220 Spm. om appelmulighed mellem Menneskerettighedsdomstolen i Strasbourg og EU-Domstolen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 221 Spm. om immunitet for personer ansat i Europol, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 222 Spm. om de vigtigste ændringer mellem udkastet til Forfatningstraktaten og Lissabontraktaten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå

- 223 Spm. om, hvorfor ordet "Forfatning" er udgået fra Lissabontraktaten, når indholdet er stort set det samme, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 224 Spm. om, hvorfor Lissabontraktaten kaldes en minitraktat, når indholdet er stort set det samme som Forfatningstraktaten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 225 Spm. om, hvorfor man har valgt at flytte princippet om EU-rettens forrang til en erklæring, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 226 Spm. om, hvad der er flyttet fra traktattekst i forfatningstraktaten til erklæringer el. protokoller i Lissabontraktaten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 227 Spm. om forskellen på udgaverne af Lissabontraktaten fra henholdsvis oktober 2007 og december 2007, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 228 Spm. om "track-changes" version af Lissabontraktaten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 229 Spm. om en officiel konsolideret udgave af Lissabontraktaten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 230 Spm. om Unionens kompetencer med Lissabontraktaten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 231 Spm. om Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitikens kompetencer med Lissabontraktaten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 232 Spm. om anvendelsen af det danske retsforbehold, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 233 Spm. om områder omfattet af retsforbeholdet, hvor Danmark har fået parallelaftaler, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 234 Spm. om områder omfattet af retsforbeholdet, hvor Danmark har anmodet om og ikke fået parallelaftaler, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 235 Spm. om områder omfattet af retsforbeholdet, hvor Danmark har undladt at anmode om parallelaftaler, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 236 Spm. om anvendelsen af det danske forsvarsforbehold, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 237 Spm. om, hvilke internationale aktioner Danmark ikke har kunnet deltage i på grund af forsvarsforbeholdet, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 238 Spm. om, hvorvidt tjenesten for EU's optræden udadtil bliver underlagt Rådet eller Kommissionen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 239 Spm. om, hvem lederen af Tjenesten for EU's optræden udadtil er underlagt, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 240 Spm. om aflønning af ansatte i Tjenesten for EU's optræden udadtil,

- til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 241 Spm. om, hvorvidt de ansatte i Tjenesten for EU's optræden udadtil bliver tildelt diplomatstatus, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 242 Spm. om EU medlemslandenes repræsentation via embedsmænd i Tjenesten for EU's optræden udadtil, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 243 Spm. om Kommissionens forpligtelser ved et forslag, fremsat af mindst en million borgere jf. artikel 11 i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 244 Spm. om åbenhedskrav i Lissabontraktaten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 245 Spm. om forhandling og indgåelse af aftaler med tredjelande, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 246 Spm. om suverænitetsafgivelse inden for Lissabontraktatens bestemmelser om retlige og indre anliggender og Danmarks retsforbehold, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 247 Spm. om betydning af, at bekæmpelse af klimaændringer indskrives i traktaten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 248 Spm. om tildelt kompetence i forholdet mellem EU og medlemsstaterne, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 249 Spm. om straffebestemmelser inden for miljøområdet, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 250 Spm. om EF-Domstolens kompetence vedr. den danske bopælspligt på landbrugsejendomme, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 251 Spm. om EF-Domstolens kompetence vedr. faglige konflikter i forhold til det indre marked, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 252 Spm. om politiske områder, der ikke kan berøres efter ikrafttrædelse af Lissabontraktaten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 253 Spm. om Lissabontraktatens betydning for anvendelsen af symboler, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 254 Spm. om udvidelse af EF-Domstolens kompetence vedr. RIA-området, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 255 Spm. om fratagelse af veto retten på politiske områder, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 256 Spm. om frasigelse af magten på politiske områder, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 257 Spm. om at kunne sige fra over for EU-lovgivning, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 258 Spm. om Charteret om Grundlæggende Rettigheders beskyttelsesniveau, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 259 Spm. om medlemslandes fortolkning af EMK, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå

- 260 Spm. om forskellene i Nicetraktaten og i Lissabontraktaten vedr. levering af tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 261 Spm. om sondring mellem tjenesteydelser af almen økonomisk interesse og tjenesteydelser af almen interesse, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 262 Spm. om flytning af sektorer fra tjenesteydelser af almen økonomisk interesse til tjenesteydelser af almen interesse, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 263 Spm. om de traktatmæssige udvidelser vedr. reglerne om unionsborgerskabet, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 264 Spm. om at vedtage tilsvarende eller bedre regler på retsområdet, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 265 Spm. om en stående komité i Rådet for Operationelt Samarbejde om Den Indre Sikkerhed i Unionen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 266 Spm. om administrativt samarbejde og Lissabontraktatens TEUF art. 74, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 267 Spm. om virkningen af de øvrige landes retssystemer og strafferetlige afgørelser, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 268 Spm. om annoncering af, at Danmark ikke skal holde folkeafstemning om Lissabontraktaten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 269 Spm. om EU's forhandling af Kyoto-protokollen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 270 Spm. om betydningen af den nye protokol om tjenesteydelser af almen interesse for levering af offentlige serviceydelser, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 271 Spm. om, hvilken rolle våbenagenturet får med Lissabontraktaten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 272 Spm. om betydningen af Helsingforslutakten og Parischarteret nævnes i forbindelse med Unionens optræden udadtil, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 273 Spm. om internationale EU operationer, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 274 Spm. om styrkebidrag til EU's udrykningsstyrke, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 275 Spm. om EF-Domstolens afsigelse af domme, der fastlægger grænser for brug af konfliktretten m.v., til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 276 Spm. om EU's hjemmel til at vedtage minimumsstraffe og/eller strafferammer for olieforurening på havet, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 277 Spm. om en sammenligning mellem Nicetraktaten og Lissabontraktaten vedr. afgivelse af suverænitet på det retslige område, til udenrigs-

- ministeren, og ministerens svar herpå
- 278 Spm. om retsforbeholdet og suverænitetssafgivelse, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 279 Spm. om betydning af opt-in-modellen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 280 Spm. om juridisk grundlag for, at en fremtidig EU-patentdomstol kan afgøre patenttvister, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 281 Spm. om retsvirkningen af præambelen til Lissabon-traktaten samt ændringerne i præamblerne til Unionstraktaten og til traktaten om Unionens funktionsmåde, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 282 Spm. om, hvilke kompetencer, der er tildelt Unionen i henhold til artikel 1 i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 283 Spm. om, hvilke kompetencer der ikke er tildelt Unionen i henhold til artikel 1 i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 284 Spm. om retsvirkninger af den nye bestemmelse om fælles værdier i artikel 2 i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 285 Spm. om retsvirkninger af den nye bestemmelse om Unionens mål i artikel 3 i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 286 Spm. om afgrænsningen mellem ansvaret for national sikkerhed og det fælles samarbejde om sikkerhed og forsvar og samarbejdet om indre anliggender, jf. artikel 4 i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 287 Spm. om loyalitetspligter, der påhviler henholdsvis medlemslandene og Unionen, jf. artikel 4 i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 288 Spm. om kompetencetildeling i artikel 5 i TEU indebærer en ændring i forhold til de gældende traktater, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 289 Spm. om Charteret om Grundlæggende Rettigheder og implementeringen af EU-retten i medlemslandene, jf. artikel 6 i TEU, til udenrigsministeren
, og ministerens svar herpå
- 290 Spm. om Charteret om Grundlæggende Rettigheder og retlige forpligtelser for borgerne, jf. artikel 6 i TEU, til udenrigsministeren
, og ministerens svar herpå
- 291 Spm. om EU-Domstolens forpligtelse i forhold til Menneskerettighedsdomstolens fortolkninger, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 292 Spm. om, hvilke nabolande der er omfattet af artikel 8 i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 293 Spm. om lighedsprincippet i artikel 9 i TEU og den danske sommerhusprotokol, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 294 Spm. om de nationale parlamenters adgang til lovgivningsmæssige dokumenter fra Rådets arbejdsgrupper, til udenrigsministeren, og mi-

- nisterens svar herpå
- 295 Spm. om afgrænsning af begrebet "medlemsstaternes interesser" i artikel 13 i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 296 Spm. om pligter under loyalitetsprincippet, jf. artikel 13 i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 297 Spm. om Europa-Parlamentets udvælgelse af kommissærer, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 298 Spm. om Kommissionens formands relation til Det Europæiske Råd, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 299 Spm. om konsensus, jf. artikel 15, stk. 4, i TEU er det samme som enstemmighed, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 300 Spm. om formanden for Det Europæiske Råd, jf. artikel 15 i TEU, vil være omfattet af finansforordningen og tjenestemandsvedtægten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 301 Spm. om definitionen af det "europæiske engagement" jf. artikel 17, stk. 3, 2. afsnit i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 302 Spm. om beslutninger, som Kommissionens formand træffer efter artikel 17, stk. 6, første afsnit, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 303 Spm. om Unionens højtstående repræsentant træder tilbage efter proceduren i artikel 18, stk. 1, TEU, hvis formanden anmoder herom, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 304 Spm. om gentagelse af proceduren i artikel 17, stk. 7, i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 305 Spm. om, hvorvidt Europa-Parlamentet i relation til artikel 17, stk. 7, i TEU kan gennemtvinge deres egen kandidat til formand for Kommissionen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 306 Spm. om udpegning af kandidater til Kommissionen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 307 Spm. om, oversættelsen af "suggestions" i den engelske udgave af artikel 17, stk. 7, i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 308 Spm. om udnævnelse af en kommissær med ansvar for militære anliggender, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 309 Spm. om den højtstående repræsentant efter artikel 18 i TEU er underkastet kommissionsformandens instruktionsbeføjelse, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 310 Spm. om aflønning af den højtstående repræsentant, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 311 Spm. om, hvorvidt den højtstående repræsentant automatisk er første næstformand i Kommissionen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 312 Spm. om Kommissionsformandens ansvar fsva. Unionens optræden udadtil, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå

- 313 Spm. om den samlede udenrigstjeneste og Kommissionens delegationer i udlandet, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 314 Spm. om retlige virkninger af artikel 2 i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 315 Spm. om partnerskaber med lande, som går ind for dødsstraf, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 316 Spm. om lovligheden af foranstaltninger mod import fra udviklingslandene m.v., til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 317 Spm. om EU-forbud mod en særlig miljøindsats ud over et totalharmoniseret niveau, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 318 Spm. om afgørelser med kvalificeret flertal, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 319 Spm. om afgørelse med enstemmighed imod Kommissionens forslag, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 320 Spm. om retten til at handle selvstændigt, når EU har vedtaget en fælles politik i henhold til artikel 24 i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 321 Spm. om, hvor Domstolen i henhold til artikel 24 i TEU kan dømme på udenrigsrelaterede områder, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 322 Spm. om forskellen i retsaktstype jf. artikel 24 i TEU, og kan der vedtages andre juridisk bindende retsakter, til udenrigsministeren , og ministerens svar herpå
- 323 Spm. om bindende beslutninger om anvendelse af nationale midler, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 324 Spm. om, hvorvidt den højtstående repræsentant kan fremsætte forslag, jf. artikel 27 i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 325 Spm. om kommissionsformandens beføjelser på det område, der henhører under Unionens højtstående repræsentant, jf. artikel 27 i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 326 Spm. om arbejdsdelingen mellem den højtstående repræsentant og formanden for Rådet, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 327 Spm. om instruktionsbeføjelser over for Unionens diplomater, jf. artikel 27 i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 328 Spm. om Europa-Parlamentet kan indkalde diplomater til at afgive erklæringer og evt. vidneudsagn, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 329 Spm. om kontrol af udgiftsbilag fra den højtstående repræsentant og det diplomatiske korps virksomhedsområder, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 330 Spm. om oprettelsen af Tjenesten for EU's optræden udadtil, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 331 Spm. om medlemslande kan nedlægge veto mod nødvendige afgørel-

- ser vedrørende operationelle aktioner, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 332 Spm. om Rådets stemmeregler ved forslag i henhold til artikel 27, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 333 Spm. om Europa-Parlamentet og de nationale parlamenter kan fremsætte initiativer og forslag, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 334 Spm. om overgang til kvalificeret flertal kræver national ratifikation, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 335 Spm. om Europa-Parlamentets adgang til at afhøre tjenestemænd m.v., til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 336 Spm. om stemmeregler ifm. afgørelse om beskyttelse af personoplysninger, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 337 Spm. om procedurer ifm. hastefinansiering af FUSP-initiativer, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 338 Spm. om veto mod anvendelse af midler fra opstartsfonden, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 339 Spm. om artikel 42, stk. 2, første afsnit, i TEU og udvikling af et fælles forsvar?, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 340 Spm. om det strukturerede samarbejde i artikel 42, stk. 6, i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 341 Spm. om adgang til den situationsrapport, der omhandles i artikel 44, stk. 2, i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 342 Spm. om Unionens kompetencer, jf. artikel 47 i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 343 Spm. om bortfald af et traktatforslag, der ikke har opnået 80 pct. tilslutning, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 344 Spm. om indførelse af nye flertalsafgørelser kan kræves forelagt vælgerne ved folkeafstemning, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 345 Spm. om national ratifikation af afgørelser truffet i henhold til artikel 48, stk. 7, i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 346 Spm. om stemmeregler i forbindelse med en medlemsstats udtræden af EU, jf. artikel 50 i TEU, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 347 Spm. om forskel på de to traktater, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 348 Spm. om en bemyndigelse til medlemsstaterne, hvor Unionen har enekompetence, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 349 Spm. om en bemyndigelse til national vedtagelse kan trækkes tilbage, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 350 Spm. om, hvorvidt det kun er Kommissionen, der kan stille forslag om en bemyndigelse, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 351 Spm. om vedtagelsesprocedure om en bemyndigelse, til udenrigsmini-

- nisteren, og ministerens svar herpå
- 352 Spm. om EU-Domstolens kompetence hvor Unionen endnu ikke har udnyttet sin lovgivningskompetence, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 353 Spm. om, hvorvidt det kun er Kommissionen, der kan foreslå, at Unionen ophører med at udøve en delt kompetence, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 354 Spm. om beslutningsprocedure vedr. ophør af unionskompetence, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 355 Spm. om Unionens kompetence til at gennemføre en fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 356 Spm. om Unionens beføjelser til at gennemføre tiltag jf. art. 2, stk. 5 i TEUF”, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 357 Spm. om ændring af bestemmelser på området for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 358 Spm. om der kan vedtages forstærket samarbejde på områder under artikel 2, stk. 5, i TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 359 Spm. om, hvem der afgrænser begrebet ”nødvendige”, jf. art. 3, stk. 1 i TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 360 Spm. om fastsættelse af selvstændige standarder, hvor den delte kompetence ikke er udnyttet til vedtagelse af fælles regler, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 361 Spm. om al energiforsyning er underlagt delt kompetence, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 362 Spm. om, hvorledes området for frihed, sikkerhed og retfærdighed afgrænses, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 363 Spm. om, hvilke nye beføjelser EU får på sundhedsområdet, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 364 Spm. om, hvilke typer af retsakter er omfattet af udtrykket ”foranstaltninger”, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 365 Spm. om samordning af medlemsstaternes social- og arbejdsmarkeds- politik, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 366 Spm. om juridisk bindende afgørelser fsva. art. 6 i TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 367 Spm. om bestemmelser, som udelukker harmonisering af lovene, kan anvendes til at vedtage retligt bindende beslutninger eller forskrifter, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 368 Spm. om artikel 9 i er en hjemmelsbestemmelse, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 369 Spm. om implikationerne af artikel 9 i TEUF for uddannelse, erhvervsuddannelse og beskyttelse af menneskers sundhed, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 370 Spm. om artikel 10 er en hjemmelsbestemmelse, til udenrigsministe-

- ren, og ministerens svar herpå
- 371 Spm. om artikel 10 i TEUF og bestemmelserne i Chartret om Grundlæggende Rettigheder, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 372 Spm. om hensyn til dyrevelfærd i politikker, som ikke er opregnet i artikel 13 i TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 373 Spm. om artikel 13 i TEUF er en hjemmelsbestemmelse, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 374 Spm. om overførsel af beføjelser til Unionen vedrørende tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 375 Spm. om krav om offentlige møder i forbindelse med afholdelsen af regeringskonferencer, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 376 Spm. om behandling af udkast til lovgivningsmæssige retsakter på lukkede møder udgør en ugyldighedsgrund, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 377 Spm. om kravet om åbne rådsmøder også dækker de forberedende drøftelser i Rådets arbejdsgrupper, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 378 Spm. om artikel 16, stk. 1, i TEUF er direkte anvendelig, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 379 Spm. om borgerne i EU's medlemsstater har ret til at få oplyst, hvilke oplysninger myndighederne har om dem, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 380 Spm. om medlemslandenes egen beskyttelse af personoplysninger, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 381 Spm. om en videregående beskyttelse af personoplysninger, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 382 Spm. om respekt for kirker og religiøse sammenslutninger eller samfund i medlemsstaterne, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 383 Spm. om folkekirkens privilegerede status under den danske grundlov skal respekteres af Unionens myndigheder, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 384 Spm. om Unionens institutioner er forpligtede til at føre dialog med alle kirker og organisationer, som anmoder om det, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 385 Spm. om dialog med kirkelige organisationer og filosofiske og konfessionsløse organisationer, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 386 Spm. om unionsborgerskabet som "supplement", til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 387 Spm. om unionsborgernes beskyttelse ved medlemsstaternes konsulære og diplomatiske myndigheder i tredjelande, til udenrigsministeren,

- og ministerens svar herpå
- 388 Spm. om anvendelse af nødbremsen i artikel 48 i TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 389 Spm. om sø- og luftfart er en ny EU-kompetence, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 390 Spm. om Kommissionen kun kan vedtage forordninger på områder, hvor Rådet tidligere har vedtaget en forordning eller et direktiv, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 391 Spm. om harmoniseret lovgivning for indirekte skatter mhp. at ”undgå konkurrenceforvridning”, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 392 Spm. om intellektuelle ejendomsrettigheder, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 393 Spm. om bestemmelserne der vedrører forsyningsvanskeligheder på energiområdet, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 394 Spm. om anvendelsesområdet for artikel 133 i TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 395 Spm. om en nærmere redegørelse for art. 165 i TEUF om sport, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 396 Spm. om EU kan vedtage juridisk bindende regler med henblik på gennemførelsen af målene i art. 165, stk. 2, TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 397 Spm. om, hvad tilføjelsen om direkte investeringer i art. 206 i TEUF indebærer, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 398 Spm. om ”handelsrelaterede aspekter af intellektuel ejendomsret” og ”tjenesteydelser” under den fælles handelspolitik i art. 207 i TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 399 Spm. om begrænsninger i udøvelsen af Unionens beføjelser på det handelspolitiske område jf. art. 207, stk. 6, TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 400 Spm. om medlemsstaternes kompetence til at forhandle i internationale organer og indgå aftaler berøres af art. 209 i TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 401 Spm. om eventuelle nye retsvirkninger for EU, hvis EU tiltræder Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 402 Spm. om nye beføjelser til Unionen ifm. tiltrædelse af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 403 Spm. om Parlamentets anmodning om at fremsætte et forslag, jf. art. 225 i TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 404 Spm. om, hvad det betyder, at Det Europæiske Råd bliver en EU-institution, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 405 Spm. om, hvornår Det Europæiske Råd kan træffe afgørelser med kvalificeret flertal, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå

- 406 Spm. om der kan oprettes en selvstændig rådsformation til kirkeministre og forsvarsministre, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 407 Spm. om forskellige typer af retsinstrumenter, som EU kan anvende, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 408 Spm. om kriterier for delegerede retsakter, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 409 Spm. om vedtagelse af interinstitutionelle aftaler om EU-budgettet, jf. art. 326 i TEUF, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 410 Spm. om det forstærkede samarbejde, jf. art. 326, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 411 Spm. om overgang fra enstemmighed til flertalsafgørelser, jf. art. 333 i TEUF kan ske uden ratifikation i medlemslandene, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 412 Spm. om 8-ugers fristen i art. 4 i protokollen om de nationale parlamenters rolle, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 413 Spm. om artikel 3 i protokollen om de nationale parlamenters rolle, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 414 Spm. om anvendelsen af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 415 Spm. om protokollen om permanent struktureret samarbejde, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 416 Spm. om protokollen om tjenesteydelser af almen interesse, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 417 Spm. om anvendelsen af den nye Ioanninamekanisme, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 418 Spm. om protokollen om Danmarks stilling, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 419 Spm. om indholdet af erklæring nr. 17 om EU-rettens forrang, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 420 Spm. om kompetence-kategorien i art. 2, stk. 5, i TEUF kan omfatte juridisk bindende beslutninger, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 421 Spm. om militære EU-operationer skal have FN-mandat, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 422 Spm. om påtale eller forbud mod at kritisere et andet EU-land, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 423 Spm. om forbud mod masseødelæggelsesvåben, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 424 Spm. om den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik og anvendelse af nationale midler og Unionens midler, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 425 Spm. om økonomiske bidrag til Unionens militære aktiviteter m.v., til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 426 Spm. om EU's fælles forsvar og etablering af en EU-hær, til uden-

- rigsministeren, og ministerens svar herpå
- 427 Spm. om beslutningsprocedure vedr. udenrigspolitikken, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 428 Spm. om forskellen mellem Unionens højtstående repræsentant og EU-forfatningens EU-udenrigsminister, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 429 Spm. om gradvis forbedring af medlemsstaternes militære kapacitet, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 430 Spm. om arbejdsdeling mellem den danske udenrigsminister og Unionens højtstående repræsentant, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 431 Spm. om man kan nedlægge Det Europæiske Forsvarsagentur uden en fremtidig traktatændring, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 432 Spm. om udtalelser af hhv. den danske udenrigsminister og Unionens højtstående repræsentant, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 433 Spm. om Det Europæiske Forsvarsagents arbejde og EU-landenes våbenhandel m.v., til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 434 Spm. om hjælp og bistand til en anden medlemsstat jf. art. 42, stk. 2 i Lissabontraktaten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 435 Spm. om Lissabontraktatens art. 32 og betydningen for Grønlands og Færøernes indflydelse på dansk udenrigspolitik, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 436 Spm. om, hvorfor Lissabontraktaten ikke stiller krav om militær nedrustning, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå

¹ Traktatbestemmelser angives først, som de umiddelbart følger af Lissabontraktaten, dernæst i parentes, som de følger af Lissabontraktatens sammenligningstabel. Det vil være de sidstnævnte artikelnumre, der vil blive anvendt i sammenkrevne udgaver af EU's traktatgrundlag.

² Der er tale om dels en generel mulighed for at ændre beslutningsprocedurer inden for EU's politikker og funktionsmåder i EU-traktaten art. 48, stk. 7, dels muligheder for specifikke beslutninger herom inden for dele af social- og arbejdsmarkedspolitikken EUF-traktaten art. 137, stk. 2 (art. 153), dele af miljøpolitikken, EUF-traktaten art. 175, stk. 2 (art. 192), dele af civilretten, EUF-traktaten art. 65, stk. 3 (art. 81, stk. 3) [*vedr. familieretten er der med Lissabon til forskel fra forfatningen indført vetoret for nationale parlamenter*], dele af den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, EU-traktaten art.15b, stk. 3 (art. 31), den flerårige finansielle ramme, EUF-traktaten art. 270a, stk. 2 (art. 312) samt beslutningsprocedurer inden for et forstærket samarbejde, EUF-traktaten art. 280H (art. 333). Reglen kan ikke anvendes for beslutninger med indvirkning på militær- eller forsvarsområdet. Traktatbestemmelser, der forudsætter særskilt national ratifikation, vil i sagens natur kræve, at alle medlemslande er enige. Det gælder f.eks. supplerende af unionsborgerskabsrettigheder, EUF-traktaten art. 22 (art. 25) og valgordningen for Europa-Parlamentet. Overgang til kvalificeret flertal eller indførelse af den almindelige lovgivningsprocedure på disse områder giver således ikke mening. Den beskrevne procedure mellem aftalepartierne for anvendelse af og EU-traktaten art 48, stk. 7 (art. 48), og de specifikke muligheder for overgang til kvalificeret flertal eller den almindelige lovgivningsprocedure vil finde tilsvarende anvendelse, hvis ændringen af beslutningsproceduren sker på grundlag af den forenklede traktatændringsprocedure i EU-traktaten art.48, stk. 6 (art. 48).